ပုန်းညှက်ကျေးရွာ
ဝွမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ပုန်းညှက်ကျေးရွာ၊ ဝွမြို့နယ်

(မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

စကားချီး ၄

ပုန်းညှက်ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ဂွမြို့နယ် ၆

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၇

၁။ နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၇

(က)ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်း ဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

၂။ ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၉

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

၃။ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၉

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမ ဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

၄။ကဏ္ဍ အသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၂

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦအား လက်လှမ်းမီမှု-လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူလုံခြုံရေး

၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၇

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(ခ) အဟန့်အတားများ နှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

၆။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၁၈

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၁၉

၈။ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၀

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးလျာထားရေးအစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုများ ၂၅
၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ ၂၇
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်
အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
၁၁။ စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၉
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ
နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၁
(၁) ပုန်းညှက်ကျေးရွာ၏ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား(၁) လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား(၂) လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား(၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား(၄) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား(၅) ဥစ္စာဓန အဆင့် အခြေအနေ
ဇယား(၆) ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
ဇယား(၇) ကူညီ စောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား(၈) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား(၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့် အုပ်စု
(၂) ပုန်းညှက်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား(၁၀) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား(၁၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား(၁၂) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား(၁၃) ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား(၁၄) အဓိကသီးနှံများ နှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား(၁၅) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား(၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား(၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား(၁၈) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ
ဇယား(၁၉) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား(၂၀) မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၂၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား(၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာ နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား(၂၃) ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား(၂၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှု နှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား(၂၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား(၂၆) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား(၂၇) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား(၂၈) ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား(၂၉) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား(၃၀) ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား(၃၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား(၃၂) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား(၃၃) သောက်သုံးရေ ရရှိမှု
ဇယား(၃၄) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ
ဇယား (၃၅) ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား (၃၆) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား (၃၇) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား (၃၈) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား(၃၉) ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား (၄၀) ယဉ်ကျေးမှု နှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား(၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား (၄၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ
နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေ ကောင်း များ၊ အဟန့်အတား နှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၄
ဇယား(၄၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေများ
ဇယား(၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်(ပြဿနာဆန်းစစ်ခြင်းမှဖြေရှင်းနည်းအထိ) ၆၇
ကိုးကားစာရင်း ၇၃
အပိုင်း (ခ) စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၄
စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်ပုံစံ

<u>စကားချီး</u>

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာသူ/သားများကိုယ်တိုင် ပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသော မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများစုနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့်သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန် လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါသည်။ ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကို ထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့် အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရပါမည်။ ဤဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ရရှိငြိပြည်နယ်အစိုးရ၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနများ၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍လည်း လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို

အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်အချက်အလက်များပါဝင်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ပုန်းညက်ကျေးရွာ၊ဂွမြို့နယ်

ပုန်းညှက်ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ဂွမ်မြို့နယ်

ကျေးရွာ ပထဝီဝင်အနေအထားနှင့်သယ်ကတပြမြေပုံ
ပုန်းညှက်ကျေးရွာ
ရက်စွဲ ။ ၂ ။ ၈ ။ ၂၀၁၅
အနောက်
အရှေ့
မြောက်
တောင်
ကုန်းတောင်
ရေတွင်း
ကျောင်း
ဘုရားကျောင်း
ကျောင်းတိုက်
သစ်ကုန်း
ကုန်းမြင့်များ
ကုန်းမြင့်
ကုန်းမြင့်များ
ကုန်းမြင့်
ကုန်းမြင့်
ကုန်းမြင့်

အပိုင်း(က)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁။ နိဒါန်း

(က) ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင် တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများ ဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသော အချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာ ကာလအပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေနှင့် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများ နှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူ မှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန် မျှော်လင့်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများကို စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်မည်။ နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းစီစဉ်မှုများ ပြုလာနိုင်ပါမည်။

(ခ) စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါသည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကို အဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများ ရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သော အရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင်တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

ပုန်းညှက်ကျေးရွာသည်၊ ဘင်္ဂလားပင်လယ်ကမ်းစပ်နှင့်ကပ်လျက်ရှိသော ကျေးရွာဖြစ်ပြီး၊ ရခိုင်ပြည်နယ်၏ တောင်ဘက်ဖျားတွင်တည်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ နေအိမ် အဆောက်အဦများသည် ရန်ကုန်-ဂွ-သံတွဲကား လမ်းမကြီး၏ ဝဲ၊ ယာတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင်ရှိပြီး ကျေးရွာ၏ မြောက်ဘက် တစ်မိုင်ခန့်အကွာတွင် ရခိုင်ရိုးမ၏ တောင်စွယ်တောင်တန်းများ ရှိကြပါသည်။ ကျေးရွာသည် တစ်နှစ်လျှင် မိုးရေချိန်လက္ခ(၂၁၀)ဝန်းကျင်ရရှိပြီး ရာသီဥတုမှာ ပူအိုက်စိုစွတ်သော ရာသီဥတုဖြစ်ပါသည်။ ဂွမြို့မှ (၅၁)ကီလိုမီတာကွာဝေးပြီး ကျိုက္ခလီမြို့နှင့်(၆)ကီလိုမီတာဝေးကွာ၍ ကား၊ ဆိုင်ကယ်များ တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွားလာနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာနှင့် ဂွမြို့ကြားတွင် ကျိုက္ခလီမြို့ ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ မြေပြင်အနေအထားမှာ ရခိုင်ရိုးမတောင်စွယ်များမှ ပင်လယ်ကမ်းစပ်သို့ တဖြည်းဖြည်းချင်း ညီညာပြန့်ပြူးစွာ နိမ့်ဆင်းသွားသောအနေအထား ဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအမျိုးအစားမှာ နုံးတင်မြေနုအများစုဖြစ်သော်လည်း တစ်ချို့နေရာများတွင် သဲများကျောက်စရစ်များ ရောနှောနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဩဇာအထိုက်အလျောက် ကောင်းမွန်သောမြေများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာမြောက်ဘက် ကပ်လျက်တွင်ရခိုင်ရိုးမ၏ တောင်စွယ်တောင်တန်းများရှိကြပြီး နေအိမ်အတွက်အသုံးပြုရန် တောသစ်များနှင့် ထင်းလောင်စာများကို ၄င်းသစ်တောများမှ ရရှိနိုင် ပါသည်။ ကျေးရွာအနီးတွင် ညီညာပြန့်ပျူးသော ကျေးရွာပိုင်မြေလွတ်မြေရိုင်းများ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများထပ်မံ တိုးချဲ့ရန်မဖြစ်နိုင်ပါ ။ ထို့အပြင် ကျေးရွာပရဝုဏ်သည် ပတ်ဝန်းကျင်လယ်ကွင်းများက ဝန်းရံထားသောကြောင့် ထပ်မံတိုးချဲ့ရန် အကန့်အသတ်များ ရှိနေပါသည်။ ကျေးရွာဝန်းကျင်တွင် နွေရာသီ၌ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိနိုင်သော ဆည်မြောင်းတာတမံများ မရှိပါ။ ကွဲ၊ နွား၊ ဆိတ်များအတွက် စားကျက်မြေ သတ်သတ်မှတ်မှတ် မရှိသော်လည်း လယ်ယာမြေများ အနီးအနားတွင်ရှိသော နွယ်၊ မြက်များမှာ တိရိစ္ဆာန်အစာအတွက် လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။ လမ်း၊ တံတားဆောက်လုပ်ရေးအတွက် အသုံးပြုရန် သဲကျောက်များကို ကျေးရွာနှင့် ကပ်လျက် ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင် အလွယ်တကူရရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ပင်လယ်ထဲတွင် ငါးအမျိုးမျိုး အပါအဝင် ရေငန်နေသတ္တဝါမျိုးစုံကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ သဘာဝပေါက်ပင်များအနေဖြင့် မိုးသစ်တောပေါက်အပင်များ၊ ဒီရေတောသစ်ပင်များ ပေါက်ရောက်လေ့ရှိပါသည်။

၃။ ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု(၁၅၈)စုရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း(၅၈၀)ဦး ရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှ တစ်မိသားစုလျှင် (၃ဦးမှ၄ဦး)အထိ ရှိပါသည်။ ရခိုင်/ဗုဒ္ဓဘာသာလူမျိုးများအများဆုံး နေထိုင်ကြပြီး ဗမာအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်သည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၆၁%ရှိပြီး

အသက်(၁၅)နှစ်အောက်နှင့် အသက် (၆၀) အထက် လူဦးရေသည်စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၃၇%ရှိကာ မှီခိုသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ် အကဲဖြတ်ခြင်း(PRA)ကို အသုံးပြု၍ ကျေးရွာမိသားစုများ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ခွဲခြားမှုနည်းလမ်းအရ ကျေးရွာလူထုသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဆင်းရဲသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ အိမ်ထောင်စု(၁၅၈)စု၏ ၇၈.၄၈% သည် ဆင်းရဲသည်ဟု ခံယူကြပါသည်။ ၂၁.၅၂% ခန့်မှာ ချမ်းသာသူများနှင့် အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ အဆိုပါ ဆင်းရဲသည်ဟု သတ်မှတ်ထားသောသူများသည် မြေယာမဲ့များနှင့် စိုက်ပျိုးမြေနှစ်ဧကအောက် ပိုင်ဆိုင်သောသူများ၊ ကျပန်းအလုပ်သမားများ၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ချမ်းသာသော မိသားစုများသည် စိုက်ပျိုးမြေ (၆)ဧက အထက်ပိုင်ဆိုင်သူများ၊ ငါးဖမ်းပိုက်၊ ငါးဖမ်းလှေ၊ ।လက်တွန်းထွန်စက်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ် ပိုင်ဆိုင်သူများ(သို့မဟုတ်) နွားနှစ်ကောင်နှင့်အထက် နှင့် ရွှေငါးကျပ်သား အထက်ပိုင်ဆိုင်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ငါးဖမ်းစက်လှေ၊ နွား၊ စိုက်ပျိုးမြေနှင့် ရွှေငွေလက်ဝတ် ရတနာပိုင်ဆိုင်မှု အနေအထားသည် စီးပွားရေး အဆင့်အတန်းနှင့် ချမ်းသာ/ ဆင်းရဲမညီမျှမှု အချက်အလက်များကို ဖော်ပြပါသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု (၁၅၈)အိမ်ရှိသည့်အနက် (၁၂၄)အိမ်သည် ဥစ္စာဓန ခွဲခြားမှု ပြုလုပ်ရာတွင် ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စုများဖြစ်သော အဆင့်(၃နှင့်၄)များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၄င်းအိမ်ထောင်စုများမှ (၃၀%)ဖြစ်သော(၃၇) အိမ်အား လွန်ခဲ့သော(၁)နှစ်က စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု အနေအထားနှင့်ပတ်သက်၍ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် အိမ်ခြေအားလုံးသည် နည်းလမ်းမျိုးစုံသုံး၍ နေ့စဉ်ထမင်းအနပ်ရေ(၃)နပ် ပြည့်မှီအောင် ကြိုးစားပြီး ဈေးနှုန်းချိုသာသောဆန်များကို အဓိကထားစားသောက်ကြပါသည်။ (၃၇)အိမ်အနက် အိမ်ထောင်စု(၂၆) အိမ်သည် တစ်နှစ်လျှင် အများဆုံး (၃)လခန့်အထိ၊ (၇)အိမ်သည်(၅)လခန့်အထိနှင့် (၄)အိမ်သည် (၆)လကျော်သည်အထိသာ ငွေမချေးဘဲ၊ ဆန်မချေးရဘဲ အခြားသူများမှရိက္ခာထောက်ပံ့မှုမပါဘဲ ထမင်းကိုနေ့စဉ် ပုံမှန်အတိုင်း စားသုံးနိုင်သော ကာလများဖြစ်ပါသည်။ ၄င်းတို့သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝမ်းစာဖူလုံစေရန်အတွက် ဆွေမျိုးသားချင်းများထံတွင် ချေးယူခြင်း၊ ရာသီလိုက်လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ခြင်း ဈေးဆိုင်များမှ အကြွေးယူခြင်းများ ပြုလုပ်ရပါသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံရန်အတွက် အကြွေးတင်ရှိမှုမှာ တစ်သောင်းမှ နှစ်သိန်းငါးသောင်း အထိရှိပါသည်။ ဝမ်းစာအခက်ခဲဆုံး ကာလများမှာနယုန်လမှ တော်သလင်းလ အထိ ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသာမိသားစုများသည် စားနပ်ရိက္ခာ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊ လူမှုရေးနှင့် ကျန်းမာရေးပြဿနာများ ကြုံတွေ့ ရနိုင်ပါသည်။ မြေယာမဲ့ဆင်းရဲသားကျပန်း မိသားစုများသည် ပုံမှန်ဝင်ငွေရနိုင်သော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများနည်းပါးခြင်း ၊ စားနပ်

ရိက္ခာလုံလောက်မှုမရှိခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ရနိုင်ပါသည်။ အလယ်အလတ်တန်း တောင်သူများနှင့် တောင်သူကြီးများသည် ၎င်းတို့၏လယ်ယာမြေများတွင် လေမုန်တိုင်းကျရောက်ချိန်တွင် မိုးများစွာ ရွာသွန်းခြင်း၊ လယ်ကွင်းများတွင် သီးနှံပိုးမွှားရောဂါများ ကျရောက်ခြင်းကဲ့သို့သော သဘာဝဘေး အန္တရာယ်များကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း လျော့ကျစေနိုင်မှု အခြေအနေမြင့်မားနေပါသည်။ တောင်သူ အများစုသည် ခါတုမြေဩဇာသုံးစွဲလာကြသောကြောင့် မြေဆီလွှာအရည်အသွေးကို အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိ ထိခိုက်လာပါသည်။ ထို့ပြင် ပင်လယ်ပြင်ငါးဖမ်းသော အမျိုးသားများအဖွဲ့သည် ပင်လယ်ပြင်တွင် ငါးဖမ်းရင်းမှနိတိုင်းအပြင် စက်လှေပျက်ခြင်း၊ အနုကြမ်းစီးခံရခြင်းစသော ဘေး အန္တရာယ်များ တွေ့ကြုံနိုင်ရနိုင်ပါသည်။ အချုပ်အားဖြင့် မုန်တိုင်းကျရောက်တတ်ခြင်း၊ ငါးဖမ်းရင်း စက်လှေပျက်တတ်ခြင်းနှင့် ဝမ်းစာမဖူလုံမှုမှာ ကျေးရွာအတွက် ထိခိုက်လွယ်နိုင်ဆုံးသော အန္တရာယ် များပင်ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာရှိ ကလေးငယ်အများစုသည် တာဝန်ကျသားဖွားဆရာမ၏ ဂန်ဆာင်မှုဖြင့် ရောဂါ ကာကွယ်ဆေးများပြည့်မီအောင် ရရှိကြပါသည်။ ကျေးရွာသူ/သားများအားလုံး ယေဘုယျအားဖြင့် အာဟာရပြည့်ဝသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အဖြစ်များသောရောဂါများမှာ သာမန်ရောဂါများဖြစ်သော နှာစေးချောင်းဆိုး ၊ တုတ်ကွေး ၊ ငှက်ဖျား၊ သဲဝဲရောဂါတို့ဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော (၅)နှစ် ခန့်က ငှက်ဖျားရောဂါသည် ကျေးရွာတွင်အဖြစ်များပြီး လူသေဆုံးမှုများရှိခဲ့သော်လည်း မြို့နယ်ကျန်းမာ ရေးဦးစီးဌာန၏ အစီအစဉ်ဖြင့် (၂၀၁၂)ခုနှစ်မှစ၍ ကျေးရွာအဆင့် ငှက်ဖျားတိုက်ဖျက်ရေး စေတနာ့ ဝန်ထမ်းတစ်ဦး မွေးထုတ်၍ ငှက်ဖျားတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်းကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်ခဲ့သော ကြောင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုသည် တဖြည်းဖြည်းချင်း လျော့ကျသွားပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းကို ၁၉၁၅ခုနှစ်ကတည်းကစတင်၍ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားခဲ့သော ကြောင့် ကျေးရွာသားများအားလုံးနီးပါး အခြေခံအားဖြင့် ရေးနိုင်ဖတ်နိုင်ကြပါ သည်။ ကျေးရွာတွင် (၉)နှစ်အထက် လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ (၄၂%)သည် မူလတန်းပညာပြီးဆုံး၍ (၂၇.၃%)သည် အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးပြီး (၁၇.၆%)သည် အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးကြပါသည်။ ကျေးရွာ တွင် ဘွဲ့ရပြီးသူ(၃၇)ဦးရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ရေငန်ငါးဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို အဓိကထား လုပ်ကိုင်ကြပြီး ကျွဲ၊ နွား၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ဘဲစသည့်တိရိစ္ဆာန်များ မွေးမြူသည့်လုပ်ငန်းကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ရေငန်ငါးဖမ်း လုပ်ငန်းကို ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအဖြစ် ကျွမ်းကျင်စွာဖြင့် အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုသူများ၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင် နေ့စားအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူများနှင့် ရာသီပေါ်လုပ်ငန်များဖြစ်သည့် လမ်းခင်းခြင်း၊ ထင်းခွေခြင်းနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် ကျပန်းလုပ်သားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူများ လည်းရှိကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာသားအများစုမှာ မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနှင့် ပင်လယ်

ရေငန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများမှအပ အခြားသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရပ်များ တတ်မြောက်မှု အားနဲကြပါသည်။

(စ) ကျားမဆက်နွယ်မှု

ပုန်းညက်ကျေးရွာလူဦးရေစုစုပေါင်းတွင် အမျိုးသမီးလူဦးရေသည် အမျိုးသားလူဦးရေ ထက်(၄.၅%) ပိုများပါသည်။ အမျိုးသားအများစုမှာ မြေပြင်ခြင်း၊ လယ်ထွန်ခြင်းနှင့် ပျိုးနှုတ်ခြင်း၊ ပင်လယ်ပြင်တွင်ကိုယ်ပိုင်စက်လှေဖြင့် ငါးဖမ်းခြင်း၊ စက်လှေပိုင် မရှိသူများ အခြားစက်လှေများတွင် ငါးဖမ်းအငှားလိုက်ခြင်း(သို့မဟုတ်) စက်လှေတစ်စီးတွင် စုပေါင်း၍ ပင်လယ်ငါးဖမ်းထွက်ခြင်း၊ စသည့် လုပ်ငန်းများတွင် အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပြီး အမျိုးသမီးအများစုမှာ ကောက်စိုက်ခြင်း၊ လမ်းခင်း လုပ်ငန်းတွင်အငှားလိုက်ခြင်း၊ ငါးရောင်းခြင်း၊ ငါးရွေးခြင်းစသည့်ရာသီ အလိုက်ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးမျိုးကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားနဲလေ့ရှိပြီး လက်ရှိအခြေအနေတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များတွင် သက်ကြီးပိုင်း အမျိုးသားများကသာ ဦးဆောင်လေ့ရှိကြပါသည်။ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့မှ ဦးဆောင်၍ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ ငါးနှစ်အောက်ကလေးများ ကျန်းမာ ရေးအတွက် ကာကွယ်ဆေးများ ပြည့်မီစွာရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရ သော် လယ်ယာမြေများ ထွန်ယက်ခြင်း၊ ပင်လယ်ပြင်တွင်ငါးဖမ်းခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန်များမွေးမြူ စောင့် ရှောက်ခြင်းနှင့် မိသားစုဝင်ငွေကဏ္ဍများတွင် အမျိုးသားများက ဦးဆောင်လေ့ရှိပြီး ကောက်စိုက် ခြင်း၊ ငါးရောင်းခြင်း၊ အိမ်ထောင်ထိန်းသိမ်းခြင်းစသော လုပ်ငန်များတွင် အမျိုးသမီးများကသာ ဦးဆောင်လေ့ရှိ ကြပါသည်။

၄။ ကဏ္ဍ အသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

ပုန်းညက်ကျေးရွာအတွင်းရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့များမှာ ကျေးရွာ လူငယ်အဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့(VCC)၊ လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေး အဖွဲ့(လယ်/စီ)၊ ပုန်းညက်ပန်းပရဟိတအဖွဲ့ တို့ဖြစ်ကြပြီး ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကာ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ပုန်းညက်ပန်းပရဟိတအဖွဲ့ကို(၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ဦးဆောင်ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်(၁၄)ဦးဖြင့် စတင်ဖွဲ့ စည်းခဲ့ပြီး ကျေးရွာ၏ လူမှုရေး၊ သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စရပ်များတွင် တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ကျေးရွာလူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ကမ်းရိုးတန်းဒေသ လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်ရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာတန်ဖိုးများ ပြန်လည် ထူထောင်ရေးစီမံကိန်း(MERN Project) မှ ဦးဆောင်ကာ ကော်မတီ(၉)ဦး အပါအဝင် အဖွဲ့ဝင် အိမ်ထောင်စု(၁၁၈)ပါဝင်သည့် VCC ကော်မီတီကို ၂၀၁၁ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းပြီးရံပုံငွေ တိုးပွားရေးနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လာရာ ယခုအခါ ရံပုံငွေ(၁၈၀)သိန်း ဝန်းကျင်ရှိပြီး

ဖြစ်ပါသည်။ ဂေါပကအဖွဲ့ကို ရပ်မိရပ်ဖအမျိုးသား(၁၀)ဦးဖြင့်ဖွဲ့စည်းပြီး ၎င်းအဖွဲ့မှ ဦးဆောင်၍ ရပ်ရွာ၏ ဘာသာရေး လုပ်ငန်းများတွင် ဦးဆောင်၍ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင် တောင်သူ(၆၁) ဦးရှိ၍ တစ်ဦးလျှင်ပျမ်းမျှလယ်ဧက(၄.၂)ဧကနှုန်းခန့် ပိုင်ဆိုင်ပြီး လယ်ဧကစုစုပေါင်း (၂၅၆) ဧကရှိပါသည်။ ယာမြေစုစုပေါင်း (၁၂)ဧကဝန်ကျင်ရှိပြီး မြေပဲ၊ ငရုတ်တို့ကို အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မြေပဲကို မိုးပဲနှင့် ဆောင်းပဲဟူ၍ တစ်နှစ်လျှင် (၂)ကြိမ် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးပဲထက် ဆောင်းပဲကိုပို၍ အားထားစိုက်ပျိုးကြပြီး အချို့လယ် မြေများတွင် စပါးရိတ်သိမ်းပြီး ကျန်ရှိသော အစိုဓာတ်ကို အသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ကြပါသည်။ မြေပဲသည် တစ်ဧကလျှင် (၅၀) တင်းဝန်းကျင် ထွက်ပါသည်။ မိုးနှင့် ဆောင်းရာသီတွင် ချဉ်ပေါင်၊ ခရမ်း၊ ပဲတောင့်ရှည်၊ သခွားစသည့် ဟင်းသီးနှံများကို အိမ်သုံးအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စပါးကို မိုးရာသီတွင် တစ်သီးစားအဖြစ် ကုန်းတွင်းလယ်များတွင် စိုက်ပျိုးကြပြီး မိုးရေချိန်လက်မသည် တစ်နှစ်လျှင် ပျမ်းမျှ (၂၁၀)လက်မဝန်းကျင်ရရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေ လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ စပါးအထွက်နှုန်းမှာ(၁)ဧကလျှင် (၄၀)တင်းဝန်းကျင်သာ ထွက်ရှိသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်များစွာမရဘဲ မိသားစု စားသုံးနိုင်ရန်အတွက် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ နွားမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် ကျေးရွာသားများအတွက် မိရိုးဖလာလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး နွားပိုင်ဆိုသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ(၃၃)ရှိပြီး နွားကောင်ရေ စုစုပေါင်း(၆၁)ကောင် မွေးမြူထားကာ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် ခိုင်းစေရန်နှင့် အကောင်ငယ်များကို ရောင်းချနိုင်ရန်အတွက် မွေးမြူကြပါသည်။ ဝက်ကိုအိမ်ခြေ(၆၇)အိမ်မှ ဝက်ကောင်ရေ စုစုပေါင်း(၈၈)ကောင်ကို မိသားစုစားသုံးရန်နှင့် အိမ်တွင်းအသုံးစရိတ်အတွက် မွေးမြူကြပါသည်။ ပင်လယ်ကမ်းစပ်ရွာဖြစ်သည့်အတွက် စက်လှေဖြင့် ရေငန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု(၁၇)စုခန့်ရှိပြီး လယ်သမားများအပါအဝင် ကျန်အိမ်ထောင်စုများသည်လည်း ငါး၊ ပုဇွန်ဖမ်းခြင်း လုပ်ငန်းများတွင် အခါအားလျော်စွာ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ မိုးအကုန် ဆောင်းအကူး၊ တော်သလင်းသီတင်းကျွတ်လများသည် ရေငန်ငါးမြူးသောကာလဖြစ်ပြီး ရေလုပ်သားများအတွက် အကျိုးအမြတ်ရှိသော ကာလဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ကျောက်ပုဇွန်များ မွေးမြူသောကာလများတွင် အကျိုးအမြတ်များစွာရရှိကြပြီး ကျောက်ပုဇွန်ဖမ်းနိုင်ရန် သီခြားပိုက်များ တပ်ဆင်ရ၍ အထိုက်အလျောက် ရင်းနှီးရပါသည်။ ရေလုပ်ငန်းတွင် အရင်းအနှီးများသဖြင့် အိမ်ထောင်စု (၃-၄)စုစပ်၍ စုပေါင်းလုပ်ကိုင်ကြသူများလည်း ရှိပါသည်။ စက်လှေပိုင်မရှိဘဲ ကိုယ်ပိုင်ပိုက်များသာ ပိုင်ဆိုင်သော သူ(၂၅)အိမ်ရှိပြီး ၄င်းတို့အနေဖြင့် စက်လှေပိုင်ရှင်အား မိမိတို့ဖမ်းဆီးရမိသောငါးများမှ လေးပုံတစ်ပုံကိုဝေစုအဖြစ်ပေးရခြင်း တစ်ခါတစ်ရံတွင် အငှားလုပ်သားများအနေ ဖြင့် လုပ်ကိုင်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာရှိ ကျပန်းလုပ်သားများသည် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အငှားလိုက်ခြင်း၊ ထင်းခုတ်ခြင်း၊ ဝါးခုတ်ခြင်း၊ လမ်းခင်းခြင်း၊ မျှစ်ချိုးခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ သို့သော် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပုံမှန်ဝင်ငွေရသော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးကြပါသည်။ ပန်းရံဆရာ(၁)ဦး၊ လက်သမားဆရာ(၁)ဦး၊ စပါးစက်ကြိတ်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ (၃)ဦး၊ စက်ပြင်(၁)ဦး၊ အိမ်ဆိုင်(၆)ဆိုင်ရှိပါသည်။ နေ့စဉ်ဖမ်းစီးရမိသော ရေငန်ငါးများကို အခြောက်ခံ၍ ရောင်းချခြင်း၊ စည်သွတ်ဗူးများပြုလုပ်၍ ရောင်းချခြင်း၊ ငါးများကို ရေခဲရိုက်၍ သိုလှောင်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာသားများအတွက် အကျိုးအမြတ်ရရှိနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာရှိ လူငယ်လူရွယ်များသည် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုနိုင်လောက်သော နည်းပညာများအားနည်းခြင်း၊ အဆက်အသွယ်များမရှိခြင်းတို့ကြောင့် ပုံမှန်ဝင်ငွေရသော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးကြပါသည်။ ဒေသတွင်း နွားရောင်းဝယ်ခြင်း စျေးကွက်သည် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုအနေဖြင့် ရှိနေသော်လည်း ကျေးရွာသားများအတွက် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း၊ စျေးကွက်အခြေအနေမခန့်မှန်းတတ်ခြင်း စသောအခက်အခဲများစွာ ရှိကြပါသည်။ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရသော် မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း၊ ရေငန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများမှအပ ကျေးရွာတွင် အားကိုးအားထားပြုရလောက်သော အခြားအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ရှားပါးကြပါသည်။

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာသည်ပင်လယ်နှင့်နီးကပ်လွန်းသောကြောင့် လေပြင်းမုန်တိုင်းအန္တရာယ်များ နှစ်စဉ်နီးပါးကြုံတွေ့နေရသော်လည်း စနစ်ကျသောမုန်တိုင်းဒဏ် ကာကွယ်သည့်အစီအစဉ်များ ချမှတ်မထားပါ။ ကျေးရွာသားများသည် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းကစပြီး တောသစ်များ၊ ထင်းများကို ခုတ်ယူ၍ ကျေးရွာအတွက် အသုံးပြုရန်နှင့် အချို့ကို ရောင်းချရန်အတွက် ခုတ်ယူခဲ့ကြသော်လည်း သစ်ပင်များပြန်လည်စိုက်ပျိုးမှု အားနည်းခြင်း၊ အဆမတန် ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ကြောင့် ယခုအခါ သစ်တောများသိသိသာသာ ပြုန်းတီးလာသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကမ်းနီးကမ်းဝေးငါးဖမ်းခြင်းဥပဒေကို ချိုးဖောက်သည်ကို ဌာနဆိုင်ရာများမှ ထိရောက်စွာအရေးယူမှု အားနည်းခြင်းများကြောင့် အခြားဒေသမှ တံငါသည်များ ဂျမ်းလှေကြီးများအသုံးပြု၍ ကျေးရွာအနီး ပင်လယ်ပြင်ရှိ ကမ်းနီးငါးဖမ်းဇရိယာတွင် ရေငန်ငါးများကို ဝင်ရောက်ဖမ်းဆီးမှုများရှိကြပါသည်။ ထို့ပြင် တစ်မြို့နယ်လုံးရှိ ငါးအဝယ်ဒိုင်များ၌ ငါးများစုပုံနေသောနေ့ရက်များတွင်း အချိန်ကြာကြာ သိုလှောင်ရန် အအေးခန်းစနစ်မရှိခြင်းကြောင့် ငါးဈေးကျတတ်ပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ချေးငွေရရှိမှုနှင့် ဘဏ်ဝန်ဆောင် မှုကဏ္ဍများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ကျေးရွာသားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအတွက် အရေးကြီးပါသည်။ ကျေးရွာသားများအတွက် ချေးငွေရရှိနိုင်သောအသင်းအဖွဲ့မှာ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ မြို့နယ်သမဝါယမ၊ ကျေးရွာသဘာဝ

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီ(VCC) နှင့် မိတ်ဆွေ/ဆွေမျိုးများတို့ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေငွေ ရတနာရှိသူများအတွက် ကျိုင်္ကလီမြို့နှင့် ဂွမြို့နယ်ရှိ ပုဂ္ဂလိကအပေါင်ဆိုင်များတွင် ချေးငွေရရှိနိုင်ပါသည်။ လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထားရှိ တောင်သူများအနေဖြင့် ဂွမြို့တွင်ရှိသော မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်(MADB)မှ ချေးငွေရရှိနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာစိုက်ဘဏ်ကော်မတီ၏ဦးဆောင်မှုဖြင့် MADB ဘဏ်မှ လယ်သမား(၄၂)ဦးက ချေးငွေများချေးယူထားပြီး တောင်သူတစ်ဦးအတွက် တစ်ဧကလျှင် ငွေကျပ်(၁)သိန်းနှုန်း ချေးယူနိုင်ပြီး အများဆုံး(၁၀)ဧက အတွက် ချေးယူနိုင်ပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

လက်ရှိစာသင်ကျောင်းမှာ ၁၉၇၆ခုနှစ်ကတည်ဆောက်ခဲ့သော ကျောင်းဆောင်ဖြစ်ပါသည်။ (၄)တန်းအောင် ကျောင်းသားများသည် အလယ်တန်းပညာရေးဆက်လက် သင်ကြားနိုင်ရန်အတွက် (၆)ကီလိုမီတာကွာဝေးသော ကျိုင်္ကလီမြို့သို့ သွားရောက်သင်ကြားရပါသည်။ ကျောင်းတွင် ဗီရို၊ စာသင်ခုံ၊ စားပွဲစသော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းအိမ်သာသည် တစ်ကျောင်းလုံးအတွက် (၂)လုံးရှိကာလုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကလေးများအတွက်ဘောလုံးကွင်း အဖြစ် ကျောင်းရှေ့တွင်ရှိသော မြေကွက်လပ်ကိုအသုံးပြုကြ ပါသည်။

လက်ရှိစာသင်ကျောင်းတွင် ဆရာ/ဆရာမ(၅)ဦးရှိပြီး မူလတန်းအဆင့် ကျောင်းသား/သူ (၅၁)ဦးရှိသောကြောင့် ဆရာမများလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျောင်းများ စတင်ဖွင့်လှစ်ချိန်တွင် နိုင်ငံတော်မှ ကျောင်းသုံးပုံနှိပ်စာအုပ်များ ပံ့ပိုးပေးထားသည့်အတွက် လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျေးရွာစာသင် ကျောင်းတွင် မသန်စွမ်းသူများအတွက် အထူးပညာရေးအစီအဉ်များ မရှိသေးပါ။ ယေဘုယျအားဖြင့် ကျေးရွာသည် ပညာရေးကို အားပေးသောကျေးရွာဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခင်နှစ်တွင် မူလတန်း အဆင့်ကျောင်းသား/သူအားလုံး စာသင်နှစ်ကုန်ဆုံးသည်အထိ ကျောင်းတက်ကြပြီး စာသင်နှစ်မကုန်ဆုံးမီ ကျောင်းထွက်သူတစ်ဦးတစ်ယောက် မျှမရှိကြပါ။

ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းတည်ရှိပြီး သားဖွားဆရာမတစ်ဦးရှိကာ ကျေးရွာတွင် အမြဲတမ်းနေထိုင်ပါသည်။ သာမန် ရောဂါများကို ကျေးရွာတွင်ကုသလေ့ရှိပြီး ရောဂါကြီးကြီးမားမား ဖြစ်ပွားပါက ရွာနှင့်(၆)ကီလို မီတာကွာဝေးသော ကျိုင်္ကလီမြို့ပြည်သူ့ဆေးရုံသို့သွားရောက်၍ ဆေးကုသမှုခံယူကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ယင်လုံအိမ်သာ အသုံးပြုသူ အိမ်ခြေ(၈၀)ခန့်သာရှိပြီး ကျန်အိမ်ထောင်စုများမှာ တောထိုင်ခြင်းဖြင့်သာ ဖြေရှင်းကြပါသည်။ အိမ်သာကိုလုံလောက်စွာ အသုံးမပြုရခြင်းမှာ အမှုအကျင့်ကို မပြောင်းလဲနိုင်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ အလေ့အထမရှိခြင်းနှင့် ပင်လယ်နှင့်နီးကပ်လွန်းခြင်းကြောင့် ဒီရေအတက်/အကျတွင် မစင်များ ပင်လယ်ထဲသို့ အလွယ်တကူမျောပါသွားနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ တာဝန်ကျသားဖွား ဆရာမ၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် အိမ်တိုင်းယင်လုံ အိမ်သာအသုံးပြုရေးကို ဆောင်ရွက်နေသော်လည်း ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အားနဲနေကြပါသည်။

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

ကျေးရွာတွင်းတွင် လူငယ်များအတွက် သီးခြားသတ်မှတ်ထားသော အားကစားကွင်းဟူ၍မရှိပါ။ လူငယ်များအနေဖြင့် အပန်းဖြေရန်လမ်းဘေးတွင် ပိုက်ကျော်ခြင်းလုံးကစားခြင်း၊ ပင်လယ်ကမ်းခြေ သဲသောင်ပြင်တွင် ဘောလုံးကစားခြင်း၊ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင် ရေကူးခြင်း၊ စသည် တို့ကို ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းရှိလူငယ်၊လူရွယ်များသည် ဝါတွင်းကာလနှင့် ဝါကျွတ်ကာလ ဆွမ်းလောင်းပွဲတော်များတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ကြပါသည်။ လူငယ်များအတွက် အသိပညာ တိုးပွားစေရန် ပုန်းညှက်ပန်း စာကြည့်တိုက် ကွန်ကရစ်အဆောက် အဦးကို(၁၉၉၉)ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လက်လှမ်းမှီရယူမှု၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာသည် ရန်ကုန်-ဂွ-သံတွဲကားလမ်းမကြီး နံဘေးတွင် ကပ်လျက်ရှိပြီး ကျိုန်လီမြို့နှင့် (၆)ကီလိုမီတာ ဝေးကွာကာ ကတ္တရာလမ်းကိုအသုံးပြုပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး ကား၊ ဆိုင်ကယ်များ သွားလာနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးအတွက် ၂၀၁၀ခုနှစ်ကတည်းက လူငယ်ရန်ပုံငွေဖြင့် ငွေကျပ်(၁၄)သိန်းအကုန်အကျခံပြီး ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့် လျှပ်စစ်မီးပေးခဲ့ရာ အိမ်ထောင်စု (၆၈)အိမ်မှ မီးသွယ်တန်း အသုံးပြုကြပါသည်။ ရေရှည်မီးလင်းရေးအတွက် မီးချောင်းတစ်ချောင်းလျှင် တစ်လ(၂၄၀၀)ကျပ်နှုန်းကောက်ခံပြီး လည်ပတ်နေသော်လည်း အချို့ဆင်းရဲသား မိသားစုများအတွက် လျှပ်စစ်မီးသွယ်တန်းနိုင်ရန် ငွေကြေးအခက်အခဲများ ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ကျေးရွာသားများသည် နိုင်ငံတော်အစီအစဉ်ဖြင့် ၂၀၁၆- ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် အကောင်အထည်ဖော်မည့် ပင်မမဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ လျှပ်စစ်မီးသွယ်တန်းနိုင်ရန် ရည်မှန်းချက် ထားရှိကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အထိုင်ဖုန်းနှင့် လက်ကိုင်ဖုန်း စုစုပေါင်း(၄၇)လုံးရှိကြပါသည်။ မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေး ကွန်ယက် (MPT)ကုမ္ပဏီတစ်ခုတည်းသာရှိပြီး အခြားကုမ္ပဏီများအနေဖြင့်လုပ်ငန်းများ လည်ပတ်နိုင်ရန် စတင်အကောင်အထည်ဖော်နေကြပါသည်။ လက်ကိုင်ဖုန်းလိုင်းမိသော နေရာ (၃)နေရာ ခန့်သာရှိပြီး ဖုန်းလိုင်းများ မကောင်းသောကြောင့် အင်တာနက်ကိုလည်း အသုံးမပြု နိုင်ကြပါ။ ကျေးရွာတွင် တီဗီ (၁၈)လုံး ရေဒီယို (၅၄)လုံးရှိပြီး လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ၄င်းတီဗီ၊ ရေဒီယိုများမှ တဆင့်သိရှိနိုင်ပါသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ယေဘုယျအားဖြင့် ကျေးရွာသည် လုံခြုံမှုရှိ၍ အေးချမ်းတည်ငြိမ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မူခင်းဖြစ်ပွားမှုကြီးကြီးမားမားမရှိပါ။ ယခုအချိန်အထိ ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေး အဓိကရုဏ်းများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးခြင်းမရှိသေးပါ။ ကျေးရွာဘေးကင်းလုံခြုံမှုအတွက် အဓိကအားဖြင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ တာဝန်ယူလေ့ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် ကျေးရွာလုံခြုံရေးအတွက်လိုအပ်လျှင် တယ်လီဖုန်းများကို အသုံးပြု၍ ဂွမြို့၊ ကျိုန်လီမြို့ရဲစခန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေများ

ကျေးရွာပိုင် လယ်ယာမြေများသည် မြေဩဇာအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး မိုးတွင်းကာလ တွင် ရေလုံလောက်စွာ ရရှိပါသည်။ နွေရာသီ၌ သွင်းရေရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပြီးတစ်နှစ်လျှင် နှစ်သီးစားစနစ် စိုက်ပျိုးရေးအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါက သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်လာနိုင်ပါ သည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ချေးငွေရရှိရန် ကျေးရွာအတွင်းရှိ ဂွမြို့မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် နှင့် အမိန့်ရအပေါင်ဆိုင်များမှ ချေးယူရရှိနိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များကို ကျိုက္ခလီမြို့၊ ဂွမြို့နှင့် သံတွဲမြို့များသို့ ရောင်းချနိုင်ရန် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ပါသည်။ မြေဩဇာ အသင့်အတင့်ကောင်မွန်ပြီး မိုးရရှိန်လုံလောက်စွာရရှိသောကြောင့် သီးနှံသစ်တော စိုက်ပျိုးရေးစနစ် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာသည်တစ်နှစ်လျှင် မိုးရေရှိန်လက်မ(၂၁၀)ဝန်းကျင်ရရှိပြီး နွေယိမ်းသစ်ပင်များ ကောင်းမွန်စွာ ရှင်သန်ပေါက်ရောက်နိုင်၍ ကွဲ၊ နွားများအတွက် အစာအဖြစ်အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်ပါသည်။ ဒေသတွင်း နွားစျေးနှုန်းများ ကောင်းမွန်သောကြောင့် နွားမွေမြူရေးလုပ်ငန်းသည် ကျေးရွာအတွက် အကျိုးအမြတ်များသော လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ နွားများကို ပတ်ဝန်းကျင် ကျေးရွာများအပြင် ဂွမြို့နှင့် သံတွဲမြို့များသို့ တရားဝင်ရောင်းချနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာသည် ပင်လယ်နှင့်ကပ်လျက်ရှိသောကြောင့် ရေငန်ငါး၊ ပုဇွန်ဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းသည် မြေမဲ့ယာမဲ့နှင့် ကျပန်းလုပ်သားများအတွက် ပုံမှန်ဝင်ငွေရနိုင်ပြီး ငွေကြေးတတ်နိုင်သူများအတွက် လုပ်ငန်းများ တို့ချဲ့လုပ်ကိုင်ပြီး ချမ်းသာကြွယ်ဝလာစေရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပုန်းညှက်ကျေးရွာပိုင် စိုက်ပျိုးမြေသည် အခြားကျေးရွာမှ ပိုင်ဆိုင်သော စိုက်ပျိုးမြေများနှင့် တစ်ဆက်တည်းရှိသောကြောင့် ထပ်မံတိုးချဲ့၍မရနိုင်တော့ပါ။ ခေတ်မီသော စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ နှင့် အလှမ်းကွာဝေးပြီး မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ်များကိုသာ အသုံးပြုနေကြသောကြောင့် ဖျက်ပိုးများနှင့် ရောဂါကျရောက်မှုမှ ကာကွယ်ရန်အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရပြီး သီးနှံအထွက် နှုန်းကို ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် ကျေးရွာလူငယ်အဖွဲ့တို့မှ ချေးငွေရရှိ နိုင်သော်လည်း စပါးစိုက်တောင်သူများအတွက် လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်အတွက် မြေဩာက်ရေကို အင်ဂျင်ဖြင့်စုပ်တင်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ငွေအရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အတွက် စိန်ခေါ်မှုများရှိနိုင်ပါသည်။ ယုံကြည်စိတ်ချရလောက်သော ဈေးကွက်မရှိသောကြောင့် ထုတ်ကုန်သီးနှံများ ထိုက်သင့်သလောက် အကျိုးအမြတ်မရကြပါ။ ထို့ပြင် အစိုးရတွင် လယ်သမား များအား အကာအကွယ်ပေးသော မူဝါဒနှင့် နည်းဥပဒေများ မရှိသေးသောကြောင့် တောင်သူများ အနေဖြင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့်သာ ရုန်းကန်နေကြရပါသည်။

ကျေးရွာရှိဆင်းရဲသားမိသားစုများအတွက် တိရိစ္ဆာန်များ တိုးချဲ့မွေးမြူနိုင်ရန် အားထားရလောက်သော ချေးငွေစနစ်မရှိပါ။ ကျေးရွာသားများသည် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်မွေးမြူရေး အသိပညာဗဟုသုတနှင့် ငွေကြေးအရင်းအနှီးအားနဲခြင်းကြောင့် ဒေသမျိုးများကိုသာ မွေးမြူနေကြရပါသည်။ နွားများကို ပြည်တွင်းစျေးကွက်သို့ ထိုက်သင့်သောစျေးနှုန်းဖြင့် တရားဝင်ရောင်းချနိုင်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံတွင် စျေးကွက်ပျက်တတ်ခြင်း စျေးနှိမ်၍ဝယ်ယူခြင်းများ ကြုံတွေ့ရပါသည်။ ထို့ပြင် ဆင်းရဲသားမိသားစုများအနေဖြင့် စျေးနှုန်းမြင့်မားသော နွားမျိုးများ ဝယ်ယူနိုင်ရန် ငွေကြေးအရင်းအနှီးအခက်အခဲများစွာ ရှိကြပါသည်။

ကျေးရွာအနီးရှိ ပင်လယ်ပြင်တွင် ရေငန်ငါး၊ပုဇွန်များစွာရှိပြီးကုန်ချောထုတ်လုပ်မှု အတွက် ရင်းနှီးမြှပ်နှံနိုင်သော်လည်း အခြားဒေသမှ ရေလုပ်သားများ ဂျမ်းလှေကြီးများကို အသုံးပြု၍ ကျေးရွာအနီး ပင်လယ်ပြင်ရှိ ကမ်းနီးငါးဖမ်းဇရိယာတွင် ရေငန်ငါးများကို ဝင်ရောက်ဖမ်းဆီးခြင်းကြောင့် ပင်လယ်ငါး၊ ပုဇွန်မျိုးများ တစ်ဖြည်းဖြည်းတိမ်ကော ရှားပါးလာခြင်း၊ (၂၄)နာရီပတ်လုံးလျှပ်စစ်မီးမရရှိသေးခြင်း၊ နည်းပညာပိုင်းအရ လက်လှမ်းမမီခြင်းစသော အခက်အခဲများရှိကြပါသည်။

၆။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်နှင့်ဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့ ပုန်းညှက်ကျေးရွာ၏ လူနေမှုဆင့်အတန်း မြင့်မားလာစေရန်အတွက် ကျေးရွာလူထုသည် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် လက်တွဲပြီး ကျေးရွာတွင် ရှိသော အရင်းအမြစ်များနှင့် အခွင့်အလမ်းများပေါ်တွင် အခြေခံကာ၊ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို ချမှတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ကျေးရွာသားများ၏ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေတိုးတက်ရေး၊ လူငယ်များအပါအဝင် လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် လူမှုအဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့ အတွက်ရည်ရွယ်၍ ချမှတ်ထားသော ရည်မှန်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

(က) ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်

(၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနှင့် အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အဆင်ပြေအောင်မြင့်စွာလုပ်ကိုင်နိုင်စေခြင်းအားဖြင့် ဝင်ငွေတိုးတက်လာစေရန်။

(၂) ကမ်းနီးကမ်းဝေး ငါးဖမ်းဥပဒေများအရ ရေငန်ငါးသယံဇာတများ ရေရှည်တည်တံ့အောင် ထိန်းသိမ်း၍ ကျေးရွာ၏ ငါး၊ ပုဇွန်လုပ်ငန်းများ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန်

(၃) ကျေးရွာ၏ လူသားအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာစေပြီး ကျေးလက်အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများတွင် တက်ကြွစွာဦးဆောင်ပါဝင်၍ ဘက်စုံကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ထွန်းလာစေရေး။

(၄) ကျေးရွာမီးလင်း၍ ကျေးလက်အဆောက်အဦများ ပြည့်စုံစွာရစေပြီး သာယာစည်ပင်သည့်ကျေးရွာ ဖြစ်ပေါ်လာစေရေး

ဖော်ပြပါပန်းတိုင်ရောက်ရှိစေရန်အတွက်အောက်ဖေါ်ပြပါ **ဗျူဟာများ**ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

- ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသောမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များနှင့်ခေတ်မှီ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများရရှိသုံးစွဲ၍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်မည်။
- မွေးမြူရေးနည်းပညာနှင့် ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ သုံးစွဲ၍ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်မည်။
- ဒေသတွင်း ရေငန်ငါးထုတ်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းဖြင့် (ဥပမာ-ကုန်ချောထုတ်လုပ်ခြင်း၊ အေးခဲစနစ်တည်ထောင်ခြင်း၊ ငါးဈေးကွက်၊သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး) ကျေးရွာလူထုအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ မြင့်မားလာစေရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။
- ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်းများအဖြစ် လူငယ်များဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများ ထိထိရောက်ရောက် တက်ရောက်နိုင်ရန် အစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ရွာသူရွာသားများအတွက် အဆင်ပြေစေသည့် ချေးငွေရရှိရေးချိတ်ဆက်ပံ့ပိုးပေးရပါမည်။
- လျှပ်စစ်မီးမရသေးသော အိမ်ထောင်စုများ လျှပ်စစ်မီးရရှိစေရန်နှင့် ပင်မလျှပ်စစ်လိုင်းနှင့် ချိတ်ဆက် နိုင်ရေးစီစဉ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။
- အမျိုးသမီးများမိသားစုတွင်းကိစ္စများနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ထိထိရောက်ရောက် ပါဝင်နိုင်သည့်စွမ်းရည်များရလာအောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- လူငယ်များအချိန်ကို အကျိုးရှိစွာအသုံးချ၍ လူစွမ်းရည်မြင့်စေသည့် ကျေးလက်လူငယ်သင်တန်းကဲ့သို့သော သင်တန်းများ၊ ကျေးလက်သတင်းအချက်အလက်ကောက်ယူရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်လာနိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။
- အထက်ဖော်ပြပါ စွမ်းရည်မြှင့်တင်မှုတည်ဆောက်ခဲ့သည့် အမျိုးသမီးများနှင့်လူငယ်ထုတို့ ကျေးရွာဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများပိုမိုကောင်းမွန်လာစေပြီး ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ သာယာဝပြောရေးတို့တွင် အစုအဖွဲ့ဖြင့် စံနစ်တကျဆောင်ရွက်သည့် အလေ့အကျင့်ရစေရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ဤအခန်းကို ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဖော်ပြပါအဖွဲ့အစည်းများသည် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များအား နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့်ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ

အဆင့် ထိပ်ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို အကြံပြုဖော်ထုတ် ပေးနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက် ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်သွားလိုပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာသူ/သားများ ကိုယ်တိုင်အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ရေးဆွဲခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း စနစ်တကျအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် စိစစ်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ

ပုန်းညှက်ကျေးရွာသားများ၏ အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများအတွက် လုံလောက်သော ချေးငွေများ ရရှိရေးသည် အဓိကအချက် ဖြစ်ပါသည်။ စပါးစိုက်တောင်သူများအတွက် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်အနေဖြင့် ချေးငွေများထုတ်ချေးပေးနေသော်လည်း ထုတ်ချေးပေးသောအချိန် နောက်ကျတတ်ခြင်း၊ ချေးငွေပမာဏ အကန့်အသတ်ရှိနေခြင်း၊ သီးနှံများပေါ်ပြီးစတွင်ပြန်လည်ပေဆပ်ကြရခြင်းစသည့် အခက်အခဲများ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဒေသတွင်းကျွဲ၊ နွားဈေးနှုန်းများ ကောင်းမွန်သော်လည်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် အရင်းအနှီးများ ထုတ်ချေးပေးသော အဖွဲ့အစည်းများမရှိဘဲ၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ရန် ခက်ခဲမှုများရှိနေကြပါသည်။ ထို့ပြင်ကျေးရွာပိုမိုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသော နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများလည်း မရှိကြပါ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာသူ /သား များ လိုအပ်သော ချေးငွေများရရှိနိုင်ရန်နှင့် အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ငွေကြေးအရင်းအနှီးများအဆင်ပြေစေရန် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များကို ဒေသအလိုက် လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီပြောင်းလဲသင့်ပါသည်။

၈။ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ

စီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလက(၂၀၁၆ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ခုနှစ်) အထိ(၅)နှစ်သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ၄င်း(၅)နှစ်တာကာလအတွင်း တစ်နှစ်ချင်းစီအလိုက် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံချက်များကိုလည်း ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ထိုသို့ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျေးရွာမှဆောင်ရွက်နိုင်သောစီမံချက်လုပ်ငန်းများ၊အစိုးရဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများဟူ၍ ခွဲခြား သတ်မှတ်ကာရေတို၊ရေရှည်ရည်မှန်းချက်များထားရှိပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် သွားကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်း ငါးနှစ်တာကာပြီးဆုံးချိန်တွင် ဖော်ပြပါ စီမံချက် လုပ်ငန်းများ ပြီးမြောက်စေရန်အတွက်

တစ်နှစ်ချင်းစီအလိုက်ချမှတ်ထားသော စီမံချက် လုပ်ငန်းများကို အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်သွားရန် မဖြစ်မနေ လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်

ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း (PRA) ဆွေးနွေးပွဲ ဆောင်ရွက် စဉ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအတွက် (၅)နှစ်တာစီမံကိန်းကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်မည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဦးစားပေးအစီအစဉ် သတ်မှတ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလတွက်ချက်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်မှု အခြေအနေ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှု၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ မူဝါဒများ ပေါ်မူတည်ပြီး ကျေးရွာနှစ်ပတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များ ထပ်မံ၍ ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ နှစ်အလိုက်စီမံကိန်းအချို့ကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အဓိက အချက်မှာ စီမံချက်တိုင်းသည် နောင်(၅)ကြာသောအခါ ရရှိလာမည့် ကျေးရွာရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်ကို ထိရောက်စွာပံ့ပိုးပေးနိုင်ရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း

အစီအစဉ်နှင့် စီမံချက်များအား ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်းသည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ခွဲခြမ်းသုံးသပ်ရာတွင် များစွာအထောက် အကူပြုပါမည်။ Functional classification သည် ဝန်ကြီးဌာန၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော စီမံကိန်းများကို သိရှိနားလည်ရန် အထောက်အကူပြုပါမည်။ Economic classification သည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အကျိုးရလဒ် ဖြစ်ထွန်းမှုများအား အကဲဖြတ် သုံးသပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် လိုအပ်ပါသည်။

ကဏ္ဍကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional Classification)

ဆောင်ရွက်မည့်စီမံကိန်းသည်၊ စီမံကိန်းဘတ်ဂျက်သည် (က) မည်သည့် ကဏ္ဍအောက်တွင် (ဥပမာ - စိုက်ပျိုးရေး၊ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ စသည်)၊ (ခ) မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည် စသည်ဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နည်းဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic Classification)

စီမံကိန်းဘတ်ဂျက်အမျိုးအစားသည် မည်သည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁) သာမန်အသုံးစရိတ် (ဥပမာ)- ကျေးရွာအဆောက်အဦများ ရေရှည်တည်တန့်ရန် အတွက် ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း

(၂) ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ် (ဥပမာ)-ဆောက်လုပ်ရေး ပစ္စည်းများနှင့် ပုံသေဝယ်ယူ၍ ရသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊

(၃) စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးစရိတ် (ဥပမာ) - ဆွေးနွေးပွဲ၊ သင်တန်းစသည့် အသုံးစရိတ်

(၄) လူသားချင်းစာနာမှုအသုံးစရိတ် (ဥပမာ)- သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားပြီးနောက် အထောက်အပံ့များ

(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ

ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း (PRA) ဆွေးနွေးပွဲမှ ကျေးရွာတွင် ဆောင်ရွက်သင့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းခေါင်းစဉ်များ ထွက်ရှိလာပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းများအနက် တက်ရောက်သူကျေးရွာသား၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်အုပ်စု(၄)စု(ချမ်းသာ၊ အသင့်အတင့်၊ ဆင်းရဲ၊ အလွန်ဆင်းရဲ)ကို ကိုယ်စားပြုသော ကိုယ်စားလှယ် (၁၀) ဦးက ဦးစားပေးရမည့် စီမံချက်များကို အမှတ်ပေးကြပါသည်။ ၄င်းရမှတ်များအပေါ်မူတည်၍ ဦးစားပေးရမည့် စီမံချက်များကို သတ်မှတ်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ၄င်းစီမံချက်များကို အမှန်တကယ်လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ်လိုအပ်ချက်များ၊ ရန်ပုံငွေ ရရှိနိုင်မှု အခြေအနေ၊ အစိုးရ၏မူဝါဒများပေါ်မူတည်ပြီး အနည်းငယ် အပြောင်းအလဲရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာ၏ (၅)နှစ်တာ ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ အကောင် အထည်ဖော်နိုင်ရန် မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ပံ့ပိုးမှုများရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျေးရွာလူထု အစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်သော ဦးစားပေး စီမံချက်လုပ်ငန်းများ

ကဏ္ဍ	စီမံကိန်း	ရွာ မှတ်	ဦးစား ပေးအဆင့်	စီမံကိန်းအကြောင်းအရာဖော်ပြချက်
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု	အမျိုးသမီးများ၊လူငယ်များကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ထိထိရောက်ရောက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သောစွမ်းရည်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၅၆	၅	• ခေါင်းဆောင်မှုအတတ်ပညာနှင့်ကျား/မတန်းတူညီမျှရေးသဘောတရားသင်တန်း အဖွဲ့စည်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့် လုပ်နည်းလုပ်ထုံးများ • ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဖွဲ့အစည်း များတွင်အမျိုးသမီးများပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း
စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး	စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင်အရင်းအနှီးနှင့်နည်းပညာများရယူရရှိ စိုက်ပျိုး၊မွေးမြူရေးကဏ္ဍမြင့်တင်ခြင်း။	၆၇	၃	• အထွက်နှုန်းကောင်းသောသီးနှံ မျိုးစေ့များရရှိစေရန် စိုက်ပျိုးရေး ပညာရှင်များနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်ခြင်း • တိရိစ္ဆာန်ကာကွယ်ဆေးနှင့် မွေးမြူ ရေးနည်းပညာသင်တန်း • ဦးတည်အုပ်စုများသတ်မှတ်၍ပြည့်မှီအောင် စနစ်တကျကာကွယ်ဆေးထိုးရေး • ချေးငွေနှင့်လယ်ယာ သုံးကိရိယာများ ရရှိနိုင်သည့်နေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရေး
ရေလုပ်ငန်း	ကမ်းနီးကမ်းဝေး ငါးဖမ်းဥပဒေလိုက်နာရေးဆောင်ရွက်ခြင်း	၄၃	၇	• မြို့နယ်ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း • ငါးလုပ်သားများအားလုံးကမ်းနီးကမ်းဝေး ငါးဖမ်းဥပဒေလိုက်နာရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း
ကျန်းမာရေး	အိမ်တိုင်းယင်လုံအိမ်သာအသုံးပြုရေးဆောင်ရွက်ခြင်း	၅၂	၆	• တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးအသိအမြင်မြှင့်တင်ခြင်း • ယင်လုံအိမ်သာဆောင်လုပ်ခြင်း • ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း
	ဆေးပေးခန်းအထောက်အကူပြုပစ္စည်းများပြည့်စုံစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁၉	၄	• မြို့နယ် ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း • ဆေးပေးခန်းအထောက်အကူပြုပစ္စည်းများပြည့်စုံစေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

ကဏ္ဍ	စီမံကိန်း	ရှမ့်	ဦးစားပေးအဆင့်	စီမံကိန်းအကြောင်းအရာဖော်ပြချက်
မူလတန်းပညာရေး အဆင့်အတန်း မြင့်မားရေး	ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂပြည့်စုံစေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း	၄၄	၉	• မြို့နယ် ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း • ကျောင်းသုံးပရိဘောဂပြည့်စုံစေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှု နှင့် အားကစား	လူငယ်များအတွက်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်း	၄၁	၈	• လူငယ်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်မားရေးစီအစဉ်များ ဆွေးနွေးချမှတ်ခြင်း၊ • နည်းပညာနှင့် ငွေအရင်းအနှီးအတွက် ဌာနဆိုင်ရာများ၊အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း • အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများရယူခြင်း
အခြေခံအဆောက်အဦး	ရွာတွင်းလမ်းကျောက်ချော လမ်းခင်းခြင်းနှင့်လမ်းကူးတံတားတည်ဆောက်ခြင်း	၁၁၈	၁	• ကျေးရွာအခြေခံအ ဆောက်အဦး ကော်မီတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း • ကျေးလက်ဦးစီးဌာန၊မြေစာရင်းဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း • ရွာတွင်းလမ်းအဆင့်မြှင့်တင် ခြင်း၊ • လမ်းကူးတံတားတည်ဆောက်ခြင်း
ကျေးရွာမီးလင်း ရေး	ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၉၇	၂	• ကျေးရွာမီးလင်း ရေး ကော်မီတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း • ကျေးလက်ဖွင့်ဖြိုးရေး ဦးစီးဌာန နှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ • အဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများအတွက်ရန်ပုံငွေတစ်ရပ် ထူထောင်ခြင်း • (၂၄)နာရီမီးလင်းရေး အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

ကျေးရွာရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဦးစားပေးစီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် စီမံကိန်းကာလကို PRAတွင် ဆွေးနွေးချက်များပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ရေးဆွဲထားပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းကာလကို စီမံချက်လုပ်ငန်းများ ပြီးမြောက်အောင်မြင်စွာ အကောင် အထည်ဖော်နိုင်မှုပေါ်မူတည်ပြီး နှစ်စဉ်ပြုပြင်ရေးဆွဲမည်ဖြစ်ပြီး လက်ရှိအနေဖြင့်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းကာလ အပိုင်းအခြားကို အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

စဉ်	စီမံချက် (Project)	ဦးစားပေးအဆင့်	၂၀၁၆	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀
၁	အမျိုးသမီးများ၊လူငယ်များကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ထိထိရောက်ရောက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သောစွမ်းရည်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	၅		√			√
၂	စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင်အရင်းအနှီးနှင့်နည်းပညာများရယူရရှိစိုက်ပျိုး၊မွေးမြူရေးကဏ္ဍမြင့်တင်ခြင်း။	၃			√	√	
၃	ကမ်းနီးကမ်းဝေး ငါးဖမ်းဥပဒေလိုက်နာရေးဆောင်ရွက်ခြင်း	၇		√	√		
၄	အိမ်တိုင်းယင်လုံအိမ်သာအသုံးပြုရေးဆောင်ရွက်ခြင်း	၆		√		√	
၅	ဆေးပေးခန်းအထောက်အကူ ပြုပစ္စည်းများပြည့်စုံစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၄		√			
၆	ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂပြည့်စုံစေရေးဆောင်ရွက်ခြင်း	၉				√	
၇	လူငယ်များအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်း	၈				√	
၈	ရွာတွင်းလမ်းကျောက်ချော လမ်းခင်းခြင်းနှင့်လမ်းကူးတံတားတည်ဆောက်ခြင်း	၁			√		√
၉	ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၂	√	√			

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် စီမံကိန်းတွင်ပါဝင်သော အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်ပြီးဖြစ်ပါ သည်။ စီမံကိန်းများနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများကို လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအလိုက် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းထဲတွင် စီမံကိန်း၏ရည်ရွယ်ချက်၊ အကျိုးခံစားသူဦးရေ၊ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်ပုံစံ နှင့် အစီအစဉ်၊ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်ကာလ၊ အခြေခံ အဆောက်အဦးကို ပြုပြင်ထိန်းသိန်းမည့် ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေရေးကြေးရေး အစီအစဉ်များ ပါဝင်ပါသည်။

အချို့သော စီမံကိန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ် အထောက် အပံ့များကို မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝရရှိရန် လိုအပ် ပါသည်။ စီမံချက်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် ဦးစားပေး သတ်မှတ်ရာတွင် ဘတ်ဂျက်၊ ငွေကြေး ရရှိနိုင်မှုအပေါ်အခြေခံပြီး နှစ်စဉ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ အခြားအရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များနှင့် အစိုးရဘတ်ဂျက်များ အပေါ်မူတည်၍ ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာလူထုမှ ငါးနှစ်တာကာလ အတွက် ရေးဆွဲထားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်မူဘောင်တွင် နှစ်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအတွက် ပြင်ဆင်ရမည် ဖြစ်သည်။

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသော စီမံကိန်းအလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ(indicative) အဖြစ် ကိုးကားရန် ပမာဏသာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏ တွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်း သို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီသည် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ နည်းပညာအကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများ ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ - လုပ်အား၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊ အချိန် စသည်)

စီမံချက် ဘတ်ဂျက်

ဘက်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာဗျူဟာအစီအစဉ်

စဉ်	စီမံကိန်း	ရံပုံငွေ ကျပ် (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ် မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန် အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်		
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးစရိတ်	လူသားချင်းစာနာမှုအသုံးစရိတ်
၁	အမျိုးသမီးများ၊လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ထိထိရောက်ရောက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သောစွမ်းရည်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။				√	
၂	စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများတွင်အရင်းအနှီးနှင့်နည်းပညာများရယူရ၍ စိုက်ပျိုး၊မွေးမြူရေးကဏ္ဍ မြင့်တင်ခြင်း။				√	

စဉ်	စီမံကိန်း	ရံပုံငွေကျပ် (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ် မှတ်ခြင်း (ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးစရိတ်	လူသားချင်းစာနာမှုအသုံးစရိတ်
၃	ကမ်းနီးကမ်းဝေး ငါးဖမ်းဥပဒေလိုက် နာရေးဆောင်ရွက်ခြင်း			√		
၄	အိမ်တိုင်းယင်လုံအိမ်သာအသုံး ပြုရေးဆောင်ရွက်ခြင်း		√			
၅	ဆေးပေးခန်းအထောက်အကူ ပြုပစ္စည်းများပြည့်စုံစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း			√		
၆	ကျောင်းသုံးပရိဘောဂပြည့်စုံ စေရေးဆောင်ရွက်ခြင်း			√		
၇	လူငယ်များအတွက်အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်း			√		
၈	ရွာတွင်းလမ်းကျောက်ချော လမ်းခင်း ခြင်းနှင့်လမ်းကူး တံတားတည်ဆောက်ခြင်း				√	
၉	ကျေးရွာမီးလင်းရေး			√		

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး တာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များ ခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သော အကူအညီများ ရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေး သင်ကြားမှုအရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာ ဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူ အညီများရယူရပါမည်။

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများကိုလည်း တွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင်လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသော ကော်မတီကို ဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေး အစီအစဉ်များထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာ သယ်ယူမည့်ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ ကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်း စသည် ဖြင့်ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှုအခြေ အနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက်အောင်ဆောင်ရွက် နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖော်သော နည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ကြီကြပ်စစ်ဆေး သုံးသပ်ရာတွင်ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော် သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကို စနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ်အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီ အသီးသီးတို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာ ကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦး သတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များ ဖြစ်ပါမည်။ (၃) လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံ တင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(၁) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ

- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သောအဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(၂) **ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)**

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့ နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှာမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သော အကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(ခ) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလ နှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ်အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြား အသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့
- မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)
- သတင်းမီဒီယာများ
- ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များ ရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်း ရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါ သည်။

၁။ ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား(၁)လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်

အသက်အုပ်စု	ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏ %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်အရ ခွဲခြားထားပုံ
၁ နှစ်အောက်	-	၇	၇	၁.၂%	နို့စို့အရွယ်
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်	၁၅	၂၉	၄၄	၇.၆%	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်	၂၅	၁၆	၄၁	၇.၁%	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်
၁၀ နှစ်မှ ၁၄နှစ်	၁၉	၁၄	၃၃	၅.၇%	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်
၁၅ နှစ်မှ ၆၀ နှစ်	၁၇၅	၁၇၉	၃၅၄	၆၁%	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်
၆၀ နှစ် နှင့်အထက်	၄၃	၅၈	၁၀၁	၁၇.၄%	သက်ကြီးရွယ်ကြီး
စုစုပေါင်း	**၂၇၇**	**၃၀၃**	**၅၈၀**	၁၀၀%	
စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စု			**၁၅၈**		
ပျမ်းမျှအိမ်ထောင်စုအရွယ်အစား			**၃.၇**		

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု(၁၅၈)စုရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း(၅၈၀)ဦးရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှတစ်မိသားစုလျှင် (၃ဦးမှ၄)ဦးအထိ ရှိပါသည်။ ရခိုင်/ဗုဒ္ဓဘာသာလူမျိုးများအများဆုံး နေထိုင်ကြပြီး ဗမာအနည်းငယ် ရှိပါသည်။ အလုပ် လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်သည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၆၁%ရှိပြီး အသက်(၁၅)နှစ်အောက်နှင့် အသက်(၆၀)အထက် လူဦးရေသည်စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၃၇%ရှိကာ မှီခိုသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူအင်အား

ဇယား(၂)လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက်အလုပ်အကိုင်	မှတ်ချက်
၁	***စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၆၁	၃၈.၆%	၀	လယ်၊ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သောအိမ်ထောင်စုများ
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင်လုပ်အား	၀	၀	၀	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
၂	***တိရိစ္ဆာန် မွေးမြူရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃	၁.၉%	၀	ကျွဲ၊နွား(၅)နှင့်အထက်ပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုများ
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၃	***ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၇	၁၀.၈%	၀	ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဖြင့်အဓိကအသက်မွေးသူများ
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂၅	၁၅.၈%	၀	ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင်အလုပ်လုပ်သော အလုပ်သမားများ
	မိသားစုဝင်လုပ်အား	၀	၀	၀	
၄	***သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၅	***ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃	၁.၉%	၀	စပါးစက်ပိုင်ဆိုင်သောအိမ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၆	***လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၁	အင်ဂျင်ဖြင့်လျှပ်စစ်မီးဖြန့်ဖြူးရာတွင်တာဝန်ယူရသောမိသားစု
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင်လုပ်အား	၀	၀	၀	
၇	***ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂	၁.၃%	၂	ပန်းရံ(၁)အိမ်၊လက်သမား(၁)အိမ်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊	၀	၀	၆	ပန်းရံ(၂)အိမ်၊လက်သမား(၄)

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				အိမ်
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၈	*ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၉	*ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၁	စက်ပြင်(၁)
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၀	*လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၆	၃.၈%	၀	အိမ်ဆိုင်(၆)ဆိုင်
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၁	*ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၂	*ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၃	*ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက်	၀	၀	၀	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
	အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၄	*အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၅	*ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေး နှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂	၁.၃%	၀	အုပ်ချုပ်ရေး(၂) အိမ်၊
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၆	*ပညာရေး*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၃	၁.၉%	၀	ပညာရေး(၃)အိမ်
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၇	*ကျန်းမာရေး*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၁	၀.၆%	၀	ကျန်းမာရေး(၁)အိမ်
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၈	*လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၁၉	*အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ(အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများမှအပ)*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၃၅	၂၂.၂%	၀	ရာသီပေါ်လုပ်ငန်များဖြစ် သည့် ငါးဖမ်းခြင်း၊ လမ်းခင်း ခြင်း၊ ထင်းခွေခြင်း နှင့် လယ် ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် ကျပန်း

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
					လုပ်သား အဖြစ် လုပ်ကိုင်ခြင်း
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
၂၀	*ပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ*				
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၀	၀	၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၀	၀	၀	
	မိသားစုဝင် လုပ်အား	၀	၀	၀	
	စုစုပေါင်း	**၁၅၈**	**၁၀၀%**	**၁၀**	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို လုပ်ကိုင်သောအိမ်ဖာ)အိမ်ရှိပါသည်။ ရေနှင်းဖမ်းလုပ်ငန်းဖြင့် အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုသူ(၁၇)အိမ်၊ ရေနှင်းဖမ်းလုပ်ငန်းတွင် အလုပ်သမားအဖြစ်လုပ်ကိုင်သူ(၂၅)အိမ်နှင့်ရာသီပေါ်လုပ်ငန်များဖြစ်သည့် ငါးဖမ်းခြင်း၊ လမ်းခင်းခြင်း၊ ထင်းခွေခြင်းနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် ကျပန်းလုပ်သား အဖြစ် လုပ်ကိုင်သော အိမ်(၃၅)အိမ်ရှိပါသည်။ထို့ပြင်ကျေးရွာရှိမိသားစုများမှထိုင်းနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံများသို့သွားရောက် လုပ်ကိုင်သူ(၈)ဦးနှင့် ရန်ကုန် ပန်းတိမ် လုပ်ငန်းများ၊ အရောင်း ဆိုင်များ၊ ကုမ္ပဏီများ၌ သွားရောက် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသူ(၅၄) ဦးကြပါသည်။

၁.၃။ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၁.၃.၁)စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ

ဧယား(၃)ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာ (မြေအသုံးချမှု)

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေအရင်းအမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၂၅၆	သင့်	မရ	မိုးရေသောက်(အနီးဝန်းကျင်တွင်ဆည်၊ တာတမံမရှိပါ)
ယာမြေ	၁၂	သင့်	မရ	မိုးရေသောက်
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၁၀၃	သင့်	မရ	မိုးရေသောက်
စုစုပေါင်း	**၃၇၁**			

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကထားလုပ်ကြပြီး လယ်ယာမြေများမှာ မြေဩဇာအထိုက်အလျောက် ကောင်းမွန်သောစိုက်ပျိုးမြေများ ဖြစ်ပါသည်။ကျေးရွာပိုင်လယ်မြေများသည် ပင်လယ် နှင့်တစ်ခြားကျေးရွာမှ ပိုင်ဆိုင်သောမြေများကြားတွင် တည်ရှိသောကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများ ထပ်မံတိုးချဲ့ရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးပါသည်။ မိုးတွင်းကာလ၌ မိုးမြေပဲကို ယာမြေ(၁၂)ဧကတွင်

စိုက်ပျိုးသကဲသို့ ဆောင်းရာသီတွင် ကျန်ရှိသော မြေအစိုဓာတ်ပေါ်မူတည်၍လယ်မြေများတွင်လည်း မြေပဲကိုစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ငရုတ်သီးသည် မရှိမဖြစ်စားသုံးသော သီးနှံဖြစ်ပြီး ငရုတ်စိုက်ခင်းများနှင့်အတူ မီးဖိုချောင်သီးနှံဖြစ်သော ချဉ်ပေါင်၊ ရုံးပတီ၊ သခွား၊ ပြောင်းဖူး၊ပဲတောင့်ရှည်နှင့်ခရမ်းတို့ကို တောင်သူတိုင်းနီးပါး တစ်ပိုင် တစ်နိုင်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ကျေးရွာသူရွာသားများသည်ဥယျာဉ်ခြံမြေများတွင် အုန်း၊ ကွမ်းသီးပင်၊ ဝါး၊ ငှက်ပျောနှင့် ကျွန်းပင်များကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

(၁.၃.၂)ဓါတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ဇယား(၄)ဓါတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမှီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/လက်လှမ်းမမှီ)
ကာဗွန်(ဓါတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	လက်လှမ်းမမှီ
ဓါတ်သတ္တု(သဲ၊ကျောက်စရစ်)	သင့်	ကျောက်စရစ်၊သဲများကို ကျေးရွာအနီးပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင်အလွယ် တကူရရှိနိုင်ပါသည်။
အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်		
တိရိစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	နည်း(လိပ်၊မြွေ၊ဖွတ်) သင့် (ရေငန်ငါးမျိုးစုံ၊ ဂဏန်း ၊ပုဇွန်၊ ပင်လယ်လိပ်)	ကုန်းလိပ်၊မြွေ၊ဖွတ် များကိုရံဖန်ရံခါတွေ့ရ။ ရေငန်ငါးမျိုးစုံ၊ ဂဏန်း၊ပုဇွန်၊ ပင်လယ်လိပ်များကိုလွယ်ကူစွာတွေ့ရ။
အပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	သင့်	(ငှက်ပျော၊ အုန်း၊ ကွမ်းသီးပင်၊သစ်ခွ၊ ဝါး ၊ မှို နှင့် ဒီရေတောပေါက်ရောက်သည့် အပင်များ(ဥပမာ– လမု၊၊ခနဲ)

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာသည် ပင်လယ်နှင့်အနီးဝန်းကျင်တွင်တည်ရှိသောကြောင့် မိုးသစ်တော သစ်ပင်များ၊ ဒီရေတောများအပြင် ကုန်းလိပ်၊မြွေ၊ဖွတ်များကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးသစ်တော သစ်ပင်များအဖြစ် ဝါးပင်၊ ငှက်ပျောပင်၊ အုန်း၊ ကွမ်းသီးပင်များကို အလွယ်တကူတွေ့နိုင်သော်လည်း သစ်ခွကဲ့သို့သောမျိုးစိတ်များကို ရှားပါးစွာတွေ့နိုင်ပါသည်။ ပင်လယ်နှင့် တဆက်တည်းတည်ရှိသောကြောင့် ရေငန် မျိုးစိတ်များဖြစ်သော ငါးလိပ်ကျောက်၊ ငါးတံခွန်၊ ငါးလိပ်စွန်၊ ငါးထောပတ်၊ ငါးဘုရင်၊ ငါးနီတူး၊ ငါးကွမ်းရှပ်၊ ငါးပါးနီနှင့် ကျောက်ငါး တို့အပြင် ငွေရောင် ပုဇွန်၊ ကျောက်ပုဇွန်၊ သံပချုပ်၊ ပင်လယ်လိပ်၊ ဂဏန်းနှင့် ကြယ်ငါးတို့ကို အလွယ်တကူ တွေ့ရသော်လည်း ငါးမန်းနှင့် ပင်လယ်လိပ်တို့ကို တစ်ခါ တစ်ရံသာတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာဝန်းကျင်တွင် မြွေ၊ ဖွတ်၊ ပုတ်သင်တို့ကိုလည်း ရံဖန်ရံခါတွေ့ရပါသည်။

၁.၄။ ဥစ္စာဓနအဆင့်အနေအထား
ဧယား(၅)ဥစ္စာဓနအဆင့်ခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
အိမ်အခြေအနေ	• နှစ်ထပ်အိမ်၊ တိုက်အိမ် • ပျဉ်ခင်း၊ ပျဉ်ကာ • သွပ်မိုး	• နှစ်ထပ်(သို့)တစ်ထပ်အိမ် • ပျဉ်ခင်း၊ပျဉ်ကာ (သို့) ဝါးကာ • သွပ်မိုး(သို့)ဓနိမိုး	• တစ်ထပ် • ပျဉ်ခင်း၊ဝါးကာ • ဓနိမိုး	• ဝါးခင်း၊ ဝါးကာ • ဓနိမိုး
အသက်မွေးမှုကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှု	• နွား(၂) ကောင်နှင့် အထက်၊လက်တွန်းထွန်စက်	• နွား(၁-၂)ကောင်၊ လက်တွန်းထွန်စက်	• ဝက်(၁-၂) ကောင်	• ကြက်၊ဝက်
လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု	• (၆)ဧကအထက်	• (၃-၅)ဧကအထိ	• (၁-၂)ဧကအထိ	• မြေယာမဲ့
ရွှေပိုင်ဆိုင်မှု	• (၅)ကျပ်သားအထက်	• (၁-၅)ကျပ်သား	• (၁)ကျပ်သားအောက်	• မရှိ
အခြား	• ငါးဖမ်းစက်လှေ၊ • ငါးဖမ်းပိုက်၊ကား၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်	• ငါးဖမ်းလှေ၊ • ငါးဖမ်းပိုက်၊ဖုန်း မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊	• ရေဒီယို	• အကြွေးရှိ
အိမ်ထောင်စု	၆ (၃.၈%)	၂၈(၁၇.၇၂%)	၆၂(၃၉.၂၄%)	၆၂(၃၉.၂၄%)

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ **(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း (PRA)ကို အသုံးပြု၍ ကျေးရွာမိသားစုများ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ခွဲခြားမှုနည်းလမ်းအရ ကျေးရွာလူထုသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဆင်းရဲသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ အိမ်ထောင်စု(၁၅၈)စု၏ ၇၈.၄၈% သည် ဆင်းရဲသည်ဟု ခံယူကြပါသည်။ ၂၁.၅၂% ခန့်မှာ ချမ်းသာသူများနှင့် အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စု များဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ အဆိုပါ ဆင်းရဲသည်ဟု သတ်မှတ်ထားသောသူများသည် မြေယာမဲ့များနှင့် စိုက်ပျိုးမြေ နှစ်ဧကအောက်ပိုင်ဆိုင်သောသူများ၊ ကျပန်းအလုပ်သမားများ၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ချမ်းသာသော မိသားစုများသည် စိုက်ပျိုးမြေ(၆)ဧက အထက်ပိုင်ဆိုင်သူများ၊ ငါးဖမ်းပိုက်၊ ငါးဖမ်းလှေ၊ ၊လက်တွန်းထွန်စက်၊မော်တော်ဆိုင်ကယ် ပိုင်ဆိုင်သူများ(သို့မဟုတ်)နွား နှစ်ကောင်နှင့်အထက် နှင့် ရွှေငါးကျပ်သား အထက်ပိုင်ဆိုင် သူများဖြစ်ကြပါသည်။ငါးဖမ်းစက်လှေ နွား၊ စိုက်ပျိုးမြေနှင့် ရွှေငွေလက်ဝတ်ရတနာပိုင်ဆိုင်မှု အနေအထားသည် စီးပွားရေး အဆင့်အတန်းနှင့် ချမ်းသာ/ ဆင်းရဲမညီမျှမှု အချက်အလက် များကို ဖော်ပြပါသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁)ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား(၆)ပုန်းညှက်ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှုအခြေအနေ (အဆင်းရဲဆုံး(၃၇)အိမ်အား ဆန်းစစ်ခြင်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	မှတ်ချက်
(၃)လအောက်	၂၆	၇၀.၃%	အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု(၃၇)အိမ်မှ(၂၆)အိမ်သည် အများဆုံး (၃)လခန့်အထိသာ ငွေမချေးဘဲ၊ ဆန်မချေးရဘဲ အခြားသူများမှရိက္ခာထောက်ပံ့မှုမပါဘဲ ရပ်တည်နိုင်ကြပြီး ကျန်ကာလများ အတွက်ရိက္ခာဖူလုံစေရန် ကျေးရွာ ဈေးဆိုင်များမှ အကြွေးယူရခြင်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းများထံမှ ငွေချေးငှား၍ စားသုံးခြင်း၊ ကျပန်းလုပ်အားခဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာဝယ်ယူစားသုံးရခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။
(၃)လမှ(၅)လအထိ	၇	၁၈.၉%	အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု(၃၇)အိမ်မှ(၇)အိမ်သည် အများဆုံး (၅)လခန့်အထိသာ ငွေမချေးဘဲ၊ ဆန်မချေးရဘဲ အခြားသူများမှ ရိက္ခာထောက်ပံ့မှုမပါဘဲ ရပ်တည်နိုင်ကြပြီး ကျန်ကာလများအတွက် ရိက္ခာဖူလုံစေရန်ကျေးရွာ ဈေးဆိုင်များမှ အကြွေးယူရခြင်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းများထံမှ ငွေချေးယူ၍စားသုံးခြင်း၊ကျပန်းလုပ်အားခဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ဝယ်ယူစားသုံးခြင်းများပြုလုပ်ရပါသည်။
(၆)လမှ(၁၂)လအထိ	၄	၁၀.၈%	အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စု(၃၇)အိမ်မှ (၄)အိမ်သည် (၆)လအထက်ထိ ငွေမချေးဘဲ၊ဆန်မချေးရဘဲ အခြားသူများမှ ရိက္ခာထောက်ပံ့မှုမပါဘဲရပ်တည်နိုင်ကြပြီး ကျန်ကာလများအတွက် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံစေရန် ဆွေမျိုးသားချင်းများထံတွင်ဆန်များချေးယူခြင်း၊ဈေးဆိုင်များအကြွေးယူခြင်း ကျပန်းလုပ်အားခဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ဝယ်ယူ စားသုံးခြင်းများ ပြုလုပ် ရပါသည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု (၁၅၈)အိမ်ရှိသည့်အနက် (၁၂၄)အိမ်သည် ဥစ္စာဓနခွဲခြားမှုပြုလုပ်ရာတွင် ဆင်းရဲနှင့် အဆင်းရဲဆုံး အိမ်ထောင်စုများဖြစ်သော အဆင့်(၃နှင့်၄)များဖြစ်ကြပါသည်။ ၄င်းအိမ်ထောင်စုများမှ (၃၀%)ဖြစ်သော(၃၇) အိမ်အား လွန်ခဲ့သော(၁)နှစ်က စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု အနေအထား နှင့်ပတ်သက်၍ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် အိမ်ခြေအားလုံးသည် နည်းလမ်းမျိုးစုံသုံး၍နေ့စဉ်ထမင်းအနပ်ရေ ပြည့်မှီအောင် ကြိုးစားပြီး ဈေးနှုန်းချိုသာသောဆန်များကို အဓိကထားစားသောက်ကြပါသည်။ (၃၇)အိမ်အနက် အိမ်ထောင်စု(၂၆) အိမ်သည် တစ်နှစ်လျှင် အများဆုံး (၃)လခန့်အထိ၊(၇)အိမ်သည်(၅)လခန့်အထိနှင့် (၄)အိမ်သည်(၆)လကျော်ခန့်အထိသာ ငွေမချေးဘဲ၊ ဆန်မချေးရဘဲ အခြားသူများမှရိက္ခာထောက်ပံ့မှုမပါဘဲ ထမင်းကိုနေ့စဉ်ပုံမှန်အတိုင်း စားသုံးနိုင်သောကာလများ ဖြစ်ပါသည်။၄င်းတို့သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝမ်းစာဖူလုံစေရန်အတွက် ဆွေမျိုးသားချင်းများထံတွင် ချေးယူခြင်း၊ရာသီလိုက်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်း ဈေးဆိုင်များမှ အကြွေးယူခြင်း များပြုလုပ်ရပါသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံရန်အတွက် အကြွေးတင်ရှိမှုမှာ

တစ်သောင်းမှ နှစ်သိန်း ငါးသောင်း အထိရှိပါသည်။ ဝမ်းစာအခက်ခဲဆုံး ကာလများမှာနယုန်လမှ တော်သလင်းလအထိ ဖြစ်ပါသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား(၇) ထိခိုက်လွယ်သောလူပုဂ္ဂိုလ်အုပ်စု

အကြောင်းအရာ	ရှင်းလင်းချက်/ဖော်ပြချက်	ကျား	မ	ပေါင်း
သက်ကြီးရွယ်အို ဖြဴနှစ် နှင့် အထက်	မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိ	၂	၀	၂
မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိ	၁	၁	၂
		အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများ		၂	
မုဆိုးဖို / တစ်ခုလပ်	ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများ			
ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသူ			

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ **(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။အသက်(၆၀)နှင့်အထက်အဖိုး(၁)ဦးမှာလေဖြတ်နေပြီးနှင့်အဖွား(၁)ဦးမှာ မျက်စိအရမ်းမှုန်နေ၍ကျေးရွာမှဝိုင်းဝန်းစောင့်ရှောက်ကြပါသည်။ မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် အတက်ရောဂါရှိသော ကလေးငယ်(၁)ဦး နှင့် ခြေထောက်မသန်သော လူငယ်(၁)ဦး ရှိကြပါသည်။ အမျိုးသားဖြစ်သူ သေဆုံးသွားသောကြောင့်ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသော အိမ်ထောင်စု(၂)စု ရှိပါသည်။

(၁.၅.၃)ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား(၈)ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေနေ

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစား	အန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်ခြေ အဆင့်	မှတ်ချက်
	စီးပွားရေး		
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံခြင်း	အသင့် အတင့်	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းကြောင့် မြေယာမဲ့နှင့်ဆင်းရဲသားတောင်သူများသည် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုကို ကြုံတွေ့ရနိုင်ပါသည်။
	ကျန်းမာရေး		
၂	ငှက်ဖျား	အနည်းငယ်	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၏အစီအစဉ်ဖြင့်ကျေးရွာငှက်ဖျားတိုက်ရေးလုပ်သားမွေးထုတ်ပြီးစနစ်တကျဆောင်ရွက်သောကြောင့် ငှက်ဖျားရောဂါဖြစ်ပွားမှုသည် တဖြည်းဖြည်းလျော့ကျသွားပါသည်။

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစား	အန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်ခြေ အဆင့်	မှတ်ချက်
၃	ခုခံအားကျဆင်းမှု ရောဂါ	အနည်းငယ်	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါအန္တရာယ်ကူးစက်နိုင် ခြေများသောပတ်ဝန်းကျင်တွင်အလုပ်လုပ်ခြင်း မဟုတ်သောကြောင့်ကူးစက်မှုခံရနိုင်ခြေနည်းပြီး ကာကွယ်သောနည်းလမ်းများအကြောင်း ကောင်းစွာသိခြင်း
၄	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော	အသင့်အတင့်	ရွာတွင်ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲသူနည်းပါးသော ကြောင့်ဝမ်း ပျက် ဝမ်းလျောရောဂါ ဖြစ်ပွားနိုင်
၅	**လူမှုရေး** လူကုန်ကူးခြင်း	အသင့်အတင့်	ရန်ကုန်နှင့်အခြားနိုင်ငံသို့သွားရောက်အလုပ်လုပ် ကိုင်သူ(၆၂)ဦးရှိပြီးအများစုမှာတရားမဝင် သွား ရောက်သူများဖြစ်သဖြင့် လူကုန်ကူးမှုများ ဖြစ်နိုင် ခြေရှိပါသည်။
၆	**ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်** လေပြင်းမုန်တိုင်းနှင့် မိုးများလွန်းခြင်း	များ	ပင်လယ်နှင့်တဆက်တည်းရှိသောကြောင့် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်တွင် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသော မုန်တိုင်းနှင့် ဆက်စပ်အန္တရာယ်ကြုံများတွေ့ရ နိုင်ပါသည်၊
၇	မီးဘေး	အနည်းငယ်	နွေရာသီတွင်အန္တရာယ်ရှိနိုင်ပါသည်။
၈	မြေဆီလွှာဆုတ် ယုတ်ခြင်း	အသင့်အတင့်	ဓါတ်မြေဩဇာကိုတိုင်းအတာတစ်ခုအထိအသုံးစွဲ လာ ကြသောကြောင့်မြေဆီလွှာအရည် အသွေးကို ထိခိုက် လာပါသည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ **(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ဆင်းရဲသောမိသားစုအများစုသည် မြေယာ၊ပုံမှန်ဝင်ငွေနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်းကြောင့် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုကိုကြုံတွေ့ရနိုင်ပါသည်။ အလယ်အလတ် တန်းတောင်သူများနှင့်တောင်သူကြီးများသည် ၎င်းတို့၏လယ်ယာမြေများတွင် လေမုန်တိုင်းကျ ရောက်ချိန် တွင်မိုးများစွာရွာသွန်းခြင်းနှင့် သီးနှံဖျက်ပိုးကဲ့သို့သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း လျော့ကျစေနိုင်မှု အခြေအနေမြင့်မားနေပါသည်။ ထို့ပြင် တောင်သူ အများစုသည် ဓါတ်မြေဩဇာသုံးစွဲလာကြသောကြောင့် မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးကို အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိ ထိခိုက်လာပါသည်။ ရန်ကုန်နှင့်အခြားနိုင်ငံသို့သွားရောက်အလုပ်လုပ် ကိုင်သူ(၆၂)ဦး ရှိပြီးအများစုမှာ တရားမဝင် သွားရောက်သူများဖြစ်သဖြင့် လူကုန်ကူးမှုများ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိနိုင်ပါ သည်။ အချုပ်အားဖြင့် မုန်တိုင်းကျရောက်နိုင်မှုနှင့် ဝမ်းစာမဖူလုံမှုမှာ ကျေးရွာအတွက် ထိခိုက် လွယ်နိုင်ဆုံးသော အန္တရာယ်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု
ဇယား(၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့် အုပ်စု

စဉ်	အဖွဲ့	အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေအဆင့်	မှတ်ချက်
၁	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောဆင်းရဲသားအဖွဲ့	မြင့်မား	စားနပ်ရိက္ခာ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း နှင့် ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးပြဿနာများ ကြုံတွေ့ ရနိုင်
၂	မြေယာမဲ့ဆင်းရဲသားကျဘန်းမိသားစုများ	အသင့်အတင့်	ရာသီအလိုက် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများသာ အားထားနေရသဖြင့် ပုံမှန်ဝင်ငွေရနိုင်သောအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများနည်းပါးခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာလုံလောက်မှု မရှိခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ ရနိုင်
၃	ဆင်းရဲသားတောင်သူများအဖွဲ့	အသင့်အတင့်	မိုးရေချိန်များလွန်းခြင်း၊ဆားငန်ရေဝင်ရောက်တတ်ခြင်း၊ သီးနှံနှင့် တိရိစ္ဆာန်ရောဂါ၊ စားနပ်ရိက္ခာ လုံလောက်မှုမရှိခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ ရနိုင်
၄	ပင်လယ်ပြင်တွင်ငါးဖမ်းသောအမျိုးသားများအဖွဲ့	မြင့်မား	ပင်လယ်ပြင်တွင် ငါးဖမ်းကြသဖြင့် မုန်တိုင်းအပြင် စက်လှေပျက်ခြင်း၊ အနုကြမ်းစီးခံရခြင်းစသောဘေး အန္တရာယ်များတွေ့ ကြုံနိုင်

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသာမိသားစုများသည် စားနပ်ရိက္ခာ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊ လူမှုရေးနှင့် ကျန်းမာရေးပြဿနာများ ကြုံတွေ့ရနိုင်ပါသည်။ မြေယာမဲ့ဆင်းရဲသား ကျဘန်းမိသားစုများသည် ရာသီအလိုက် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများသာ အားထားနေရသဖြင့်ပုံမှန်ဝင်ငွေရနိုင်သော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာ လုံလောက်မှုမရှိခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ရနိုင်ပါသည်။ ဆင်းရဲသားတောင်သူများသည် မိုးရေချိန်များလွန်းခြင်း၊ သီးနှံနှင့် တိရိစ္ဆာန်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာလုံလောက်မှုမရှိခြင်း စသည့် အန္တရာယ်နှင့်ကြုံတွေ့ နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ပင်လယ်ပြင်တွင်ငါး ဖမ်းသော အမျိုးသား များအဖွဲ့သည် ပင်လယ်ပြင်တွင် ငါးဖမ်းရင်းမုန်တိုင်းအပြင် စက်လှေပျက်ခြင်း၊ အနုကြမ်းစီး ခံရခြင်းစသောဘေး အန္တရာယ် များတွေ့ ကြုံနိုင်ရနိုင်ပါသည်။

၂။ ကဏ္ဍ အသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများအခြေအနေ

(၂.၁.၁)ကျေးရွာတွင်းရှိလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား(၁၀) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			အဓိကဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်း	စတင်ဖွဲ့စည်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်
		ကျား	မ	ပေါင်း		
၁	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	၁၀	-	၁၀	စီမံခန့်ခွဲရေး	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး
၂	အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်	-	၁၀	၁၀	လူမှုရေးကဏ္ဍ	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး
၃	ထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီ (VCC)	၁၀၃	၁၅	၁၁၈	ငွေစုငွေချေး	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			အဓိကဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်း	စတင်ဖွဲ့စည်း သည့်ပုဂ္ဂိုလ်
		ကျား	မ	ပေါင်း		
၄	အရုန်မီးသတ်တပ်ဖွဲ့	၅	-	၅	မီးဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်တား ဆီးရေး	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး
၅	ပုန်းညက်ပန်းပရဟိတအဖွဲ့	၁၂	၂	၁၄	လူမှုရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာမှဖွဲ့စည်း
၆	ဂေါပကအဖွဲ့	၁၀	-	၁၀	ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများ	ကျေးရွာမှဖွဲ့စည်း
၇	မိခင်ကလေး	-	၁၅	၁၅	လူမှုရေးကဏ္ဍ	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး
၈	ပြည်သူ့စစ်	၃	-	၃	ကျေးရွာလုံခြုံရေး	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး
၉	သမ	၄၄	-	၄၄	ဖွံ့ဖြိုးရေးကဏ္ဍ	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး
၁၀	လယ်/စီ	၅	-	၅	စီမံခန့်ခွဲရေး	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး
၁၁	မြေ/စီ	၆	-	၆	စီမံခန့်ခွဲရေး	ပြင်ပမှဖွဲ့စည်းပေး

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လူထုအခြေပြုအဖွဲ့(၂)ဖွဲ့ကို မိမိတို့ဘာသာဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာလူထုအကျိုးပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ပုန်းညက်ပန်းပရဟိတအဖွဲ့ကို(၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ဦးဆောင်ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်(၁၄)ဦး ဖြင့်စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ကျေးရွာ၏ လူမှုရေး၊ သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စရပ် များတွင် တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ကျေးရွာလူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလုပ်ငန်းအများအတွက် ကမ်းရိုးတန်း ဒေသလူနေမှုဘဝမြှင့်တင်ရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာတန်ဖိုးများ ပြန်လည် ထူထောင်ရေး စီမံကိန်း (MERN Project) မှ ဦးဆောင်ကာ ကော်မတီ (၉)ဦးအပါအဝင် အဖွဲ့ဝင်အိမ်ထောင်စု (၁၁၈)ပါဝင်သည့် ကျေးရွာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ကော်မီတီ (VCC)ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းပြီးရံပုံငွေတိုးပွားရေးနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လာရာ ယခုအခါ ရံပုံငွေ(၁၈၀)သိန်းဝန်းကျင်ရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဂေါပကအဖွဲ့ကို ရပ်မိရပ်ဖ အမျိုးသား (၁၀)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းပြီး ၎င်းအဖွဲ့မှ ဦးဆောင်၍ ရပ်ရွာ၏ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများ၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် လက်တွဲဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ လူမှုရေးအဖွဲ့များတွင် ရပ်မိရပ်ဖများ၊ အမျိုးသမီး /အမျိုးသားများနှင့် လူငယ်များပါဝင် ဖွဲ့စည်းထားပြီး လူငယ်များမှာ အမြဲတက်ကြွမှု ရှိကြပါသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား(၁၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အပံ့များအတွက် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခြေအနေ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တန်ဘိုးများပြန်လည်ထူထောင် ရေးစီမံကိန်း (CLEARR Project)	LNGO	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဆိုင်ရာသင်တန်းများ

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရခိုင်ပြည်နယ် ကမ်းရိုးတန်းဒေသ လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်ရေးနှင့် သဘာဝ

ပတ်ဝန်ကျင်ဆိုင်ရာတန်ဘိုးများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးစီမံကိန်း (MERN Project)၏ အစီအစဉ် ဖြင့် VCC ခေါ် ကျေးရွာသဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ကို အမျိုးသား (၉)ဦး ဖြင့်ဖွဲ့ စည်းပြီး ဒီရေတောများထိန်သိမ်းခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများ ကျင်းပခြင်းများပြုလုပ်ကြပါသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှုအခြေအနေ

(၂.၂.၁)သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁)စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား(၁၂)စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

စဉ်	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုပမာဏ	အိမ်ခြေ	စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စု %
၁	မြေမဲ့ယာမဲ့	၉၇	၆၁.၄%
၂	၀-၂. ၅ ဧကအောက် (၁ ဟတ်တာ)	၁၃	၈.၂%
၃	၂.၅- ၅ ဧကကြား(၁-၂ ဟတ်တာ)	၃၇	၂၃.၄%
၄	(၅- ၁၂.၅) ဧကအထက်(၂-၅ ဟတ်တာ)	၆	၃.၈ %
၅	(၁၂.၅) ဧကအထက်(၅ ဟတ်တာအထက်)	၅	၃.၂%
	စုစုပေါင်း	**၁၅၈**	**၁၀၀%**

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာအိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၆၁.၄%သည် မြေယာမဲ့များဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားပြီးဆင်းရဲချမ်းသာအဆင့်ခွဲခြားမှု နည်းလမ်းတွင်လည်းယေဘုယျအားဖြင့် ဆင်းရဲသည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာ လူဦးရေ၏ ၈.၂%သည် မြေယာ(၂.၅)ဧကအောက် ပိုင်ဆိုင်သူများ နှင့် ၂၃.၄%သည် မြေယာ(၂.၅)ဧကနှင့် (၅)ဧကနှင့်ကြားပိုင်ဆိုင်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၃.၈%သည် မြေယာ(၅)ဧကနှင့်(၁၂.၅)ဧက ကြားပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်ကြပြီး ၃.၂%သည် လယ်ယာမြေ(၁၂.၅) ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်ကြပါသည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား(၁၃)အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

စဉ်	အရင်းအမြစ်	အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု (တနှစ်ပတ်လုံး/ရာသီအလိုက်)
၁	ဆည်	မရှိ		
၂	ရေလွှဲဆည်	မရှိ		
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	မရှိ		
၄	ဆည်မြောင်း	မရှိ		
၅	အဝီစိတွင်း	မရှိ		
၆	လက်ငင် ရေတွင်း	မရှိ		
၇	စိမ့်စမ်းရေ	မရှိ		

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေရှိနိုင်သော ရေအရင်းအမြစ်များမရှိပါ။ မြေအောက်ရေ အလွယ်တကူတူးဖော်နိုင်သော်လည်း မြေအောက်ရေကို စုပ်တင်ရန်အတွက် အင်ဂျင်

စက်ဝယ်ရခြင်း၊ စက်သုံးဆီအတွက် ငွေကုန်ကျေးကျများခြင်း၊ သီးနှံများစေးကွက် မရိုင်မာခြင်းတို့ကြောင့် အရင်းအနှီးနှင့်အကျိုးအမြတ် တွက်ချေမကိုက်ပါ ။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့်အထွက်နှုန်း
ဇယား(၁၄) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	ဧက	ယူနစ်	သီးနှံထွက်မှု			သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့်ကာလ	သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
			အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ				
စပါး	၂၅၆	တင်း	၃၅	၄၅	၄၀	ဝါဆို - သီတင်းကျွတ်	အလယ်အလတ်	အလယ်အလတ်	မိုးရေသောက်
မြေပဲ	၁၀	တင်း	၅၀	၇၀	၅၀	ဝါဆို-တော်သလင်း, သီတင်းကျွတ်–ပြာသို	အလယ်အလတ်	နိမ့်	အရင်းအနှီးများ လွန်း
ငရုတ်	၂	ပိဿာ	၁၄၀၀	၁၅၀၀	၁၄၅၀	သီတင်းကျွတ်–ပြာသို	အလယ်အလတ်	အလယ်အလတ်	မိသားစုစားသုံးရန်

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် တောင်သူ(၆၁)ဦးရှိ၍ တစ်ဦးလျှင် ပျမ်းမျှလယ်ဧက (၄.၂) ဧက နှုန်းခန့်ပိုင်ဆိုင်ပြီး လယ်ဧကစုစုပေါင်း (၂၅၆) ဧကရှိပါသည်။ ယာမြေစုစုပေါင်း (၁၂)ဧက ဝန်းကျင်ရှိပြီး မြေပဲ၊ ငရုတ်တို့ကို အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မြေပဲကို မိုးပဲနှင့် ဆောင်းပဲဟူ၍ တစ်နှစ်လျှင် (၂)ကြိမ်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးပဲထက် ဆောင်းပဲကို ပို၍ အားထားစိုက်ပျိုးကြပြီး အချို့လယ်မြေများတွင် စပါးရိတ်သိမ်းပြီး ကျန်ရှိသော အစိုဓါတ်ကို အသုံးပြု၍ ဆောင်းပဲကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မြေပဲသည် တစ်ဧကလျှင် ၅၀တင်းဝန်းကျင် ထွက်ပါသည်။ မျိုးဖိုးငွေပမာဏများခြင်း၊ ပေါင်းမြက်များကို(၃)ကြိမ်အထိ သုတ်သင်ရခြင်း၊ အလုပ်သမားခစားကြီးခြင်းတို့ကြောင့် တွက်ချေမကိုက်သော်လည်း မြေပဲဆီကိုမိသားစု စားသုံးရန်အတွက် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မိုးနှင့်ဆောင်းရာသီတွင် ချဉ်ပေါင်၊ ခရမ်း၊ ပဲတောင့်ရှည်၊ သခွားစသည့် ဟင်းသီးနှံများကို အိမ်သုံးအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စပါးကို မိုးရာသီတွင် တစ်သီးစားအဖြစ် ကုန်းတွင်းလယ်များတွင် စိုက်ပျိုးကြပြီး မိုးရေချိန်လက်မသည် တစ်နှစ်လျှင် ပျမ်းမျှ (၂၁၀)လက်မ၀န်းကျင်ရရှိသောကြောင့် ရေလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ စပါးအထွက်နှုန်းမှာ (၁)ဧကလျှင် (၄၀)တင်းဝန်းကျင်သာထွက်ရှိသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်များစွာမရဘဲ မိသားစု စားသုံးနိုင်ရန် အတွက်စိုက်ပျိုး ကြပါသည်။ အထွက်နှုန်းကောင်းသောပြည်ပမှ စပါးမျိုးများကို စမ်းသပ် စိုက်ပျိုးကြည့် သော်လည်းမိုးများလွန်းခြင်း၊ စပါးပင်များ ရေနှစ်မြုပ်ခြင်း

ကြောင့် အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းမှု မရှိခဲ့ပါ။ အဓိကသီးနှံမှာ စပါးကို မိုးသီးနှံအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြပြီး မြေပဲ နှင့်ငရုတ်ကို ဆောင်းသီးနှံအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စပါးမျိုးအနေဖြင့် ဒေသမျိုးများဖြစ်သော သက်ကြီး စပါးမျိုးများအဖြစ်၊ရိုးကြီး၊ဆင်းသွယ်လတ်၊ ဆင်းသုခ တို့ကို ရေနက်ကွင်းလယ်မြေများ တွင် စိုက်ပျိုးကြပြီး သက်ရင့်စပါးမျိုးအဖြစ် မနောသုခ၊ တဆုတ်ယဉ်တို့ကို ကုန်းဆန်သော လယ် မြေများတွင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား(၁၅)လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ(လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုများ)

စက်အမျိုးအစား	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ရွာပိုင်ဆိုင်မှု	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
လက်တွန်းထွန်စက်	၅		
မြက်ဖျက်စက်	၁		

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ **(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင်အသုံးပြုရန်အတွက်၊ လက်တွန်း ထွန်စက်(၅)စီး၊ ချေလှော့စက်(၂)ခု၊မြက်ဖြတ်စက်(၁)ခုနှင့်နွား(၆၁)တို့ပိုင်ဆိုင် ကြပါသည်။ ထွန်စက် ပိုင်ဆိုင်သူများမှာတောင်သူကြီးများဖြစ်ကြပြီး ဥစ္စာဓနခွဲခြားမှုအရလည်းချမ်းသာသူများ ဖြစ်ကြပါ သည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား(၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေနိုင်သည့်အခွင့်အလမ်းများ

စဉ်	အခွင့်အလမ်း	ရှိ/ မရှိ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
၁	စိုက်ပျိုးမြေ (မြေဩဇာ အတင့် အသင့် ကောင်း)	ရှိ	တစ်ဧကလျှင် စပါးတင်း(၄၀)ခန့်ထွက်ရှိပါသည်။ ဒေသနှင့် ကိုက်ညီသော နည်းပညာနှင့် မျိုးကောင်း မျိုးသန့်ရရှိပါက ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်ပါသည်။
၂	ချေးငွေရရှိမှု	ရှိ	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှတစ်လလျှင်အတိုးနှုန်း (၄၂) ပြားနှုန်းဖြင့် ၄င်း၊ ကျေးရွာ VCC ကော်မတီမှတစ်လလျှင်အတိုးနှုန်း(၂)ကျပ်နှုန်းဖြင့် ၄င်းချေးငွေများရရှိနိုင်
၃	သွင်းအားစုလက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ဂွမြို့တွင်အလွယ်တကူဂယ်ယူအသုံးပြုနိုင်
၄	စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်နှင့်ကုန်စည်ရောင်းဝယ်မှု	ရှိ	ကျိုင်္ကလီမြို့နှင့်သံတွဲမြို့များသို့ အလွယ်တကူရောင်းချနိုင်ပါသည်။
၅	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	ရှိ	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်၍အလွယ်တကူ ဈေးကွက်သို့ ရောင်းချနိုင်

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေများသည် မြေဩဇာအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပြီး မိုးတွင်းကာလတွင် ရေလုံလောက်စွာ ရရှိပါသည်။ထုတ်ကုန် ပိုမိုထွက်ရှိစေရန်အတွက် တစ်နှစ်လျှင် နှစ်သီးစားစိုက်ပျိုးရေးပြုလုပ်နိုင်ရန် နွေရာသီ၌ သွင်းရေလိုအပ်ပါသည်။ မြေအောက်ရေ အလွယ်တကူ တူးဖော်နိုင်သော်လည်း မြေအောက်ရေကို စုပ်တင်ရန်အတွက် အင်ဂျင်စက်ဝယ်ရခြင်း၊ စက်သုံးဆီအတွက် ငွေကုန်ကြေးကျများခြင်းစသောအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ ချေးငွေအတွက် ဂွမြို့မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် ကျေးရွာVCC ကော်မီတီမှချေးယူရရှိနိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များကို ဂွမြို့နှင့်သံတွဲမြို့များသို့ ရောင်းချနိုင်ရန် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ပါသည်။ သီးနှံနှစ်သီးစားစနစ်ဖြင့် ဈေးကွက်ဝင်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ရန် လိုအပ်ခြင်းမှာ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဧယား(၁၇)သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

စဉ်	ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
၁	မြေယာအသုံးချနိုင်မှု	စိုက်ပျိုးမြေ ထပ်မံတိုးချဲ့၍မဖြစ်နိုင်ခြင်း
၂	ငွေကြေးအရင်းအနှီးလက်လှမ်းမီမှု	တောင်သူများအတွက် အမှန်တကယ်လိုအပ်သလောက် ချေးငွေ မရရှိနိုင်
၃	သွင်းအားစုတတ်နိုင်မှု	လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို လိုအပ်သလောက် အချိန်မီ မြှုပ်နှံရန် တောင်သူများတွင် ကိုယ်ပိုင်အရင်းအနှီးမရှိ
၄	စိုက်ပျိုးရေရရှိမှု	နွေရာသီရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေးစနစ်အတွက်အရင်းအမြစ်ရှားပါး
၅	ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကျရောက်မှု	စပါး၊ ကွမ်းရွက်တွင်ကျရောက်တတ်ပြီး တောင်သူများတွင် သီးနှံကာကွယ်ခြင်း နှင့်ဆိုင်သော အသိပညာ နည်းပါးခြင်း
၆	နည်းပညာရရှိနိုင်မှု	သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနမှ ခေတ်မီနည်းပညာများရရှိရန်ခက်ခဲ
၇	ဈေးနှုန်းမတည်ငြိမ်မှု၊ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှင့်ဈေးကွက်မငြိမ်သက်မှု	သီးနှံဈေးကွက်အတက်အကျဖြစ်ခြင်း၊စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ ပြည်မကိုတင်ပို့ရန်အကုန်အကျများလွန်းခြင်း
၈	အစိုးရမူဝါဒနှင့် ပံ့ပိုးပေးမှု	လယ်သမားများအား အကာအကွယ်ပေးသောမူဝါဒ အစိုးရတွင် မရှိသေးခြင်း(ဥပမာ-သဘာဝဘေးကြောင့်သီးနှံများပျက်စီး ဆုံးရှုံးချိန်တွင် အစိုးရထံမှ အကူအညီ မရရှိခြင်း)

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာပိုင်စိုက်ပျိုးမြေသည် အခြားကျေးရွာမှပိုင်ဆိုင်သော စိုက်ပျိုးမြေများနှင့် တစ်ဆက်တည်းရှိသောကြောင့် ထပ်မံတိုးချဲ့၍မရနိုင်တော့ပါ။ ခေတ်မှီသော စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များနှင့် အလှမ်းကွာဝေးလွန်းပြီး မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များကိုသာ အသုံးပြုစိုက်ပျိုးနေခြင်းကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း မကောင်းပါ။ မြန်မာ့လယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ ကျေးရွာ VCC

ကော်မီတီမွေများမှ ချေးငွေရရှိနိုင်သော်လည်း တောင်သူများ အနေဖြင့် လုံလောက်သော ငွေပမာဏ မရရှိနိုင်ပါ။ သီးထပ်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်အတွက် ရေအရင်းအမြစ် မရှိသောကြောင့် တစ်သီးစားစနစ်ကို သာကျင့်သုံးကြရပါသည်။ နည်းပညာနှင့်ပတ်သက်၍ ဗဟုသုတနည်းပါးသောကြောင့် သီးနှံဖျက်ပိုး များနှင့် ရောဂါကျရောက်မှုမှ ကာကွယ်ရန် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရပါသည်။ ယုံကြည်စိတ်ချ ရလောက်သော ဈေးကွက်မရှိသောကြောင့် ထုတ်ကုန်သီးနှံများ ထိုက်သင့်သလောက် အကျိုးအမြတ် မရကြပါ။ ထို့ပြင် အစိုးရတွင်လယ်သမားများအား အကာအကွယ်ပေးသော မူဝါဒနှင့် နည်းဥပဒေ များ မရှိသေးသောကြောင့် တောင်သူများအနေဖြင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့်သာ ရုန်းကန်နေကြရ ပါသည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၁၈) မွေးမြူရေးပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း(အိမ်ထောင်စု)

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး		
နွား	၃၃	(၃၃)အိမ်ထောင်စုမှ (၆၁)ကောင်မွေးမြူထားပါသည်။
ဝက်	၆၇	(၈၈)ကောင်မွေးမြူထားရှိပါသည်။
ဘဲ	၇	(၇၆)ကောင်မွေးမြူထားရှိပါသည်။
ကြက်	၇၈	(၆၃၉)ကောင်မွေးမြူထားပါသည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ဝက်မွေးမြူရေးသည် ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများအတွက် အကျိုးရှိသော လုပ်ငန်းဖြစ်သောကြောင့်(၆၇) အိမ်ထောင်စုသည်ဝက်မွေးကြပါသည်။ အိမ်ထောင်ရှင် အမျိုးသမီး များအနေဖြင့် မိသားစုအိမ်မှုလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရင်း အလွယ်တကူ မွေးမြူ၍ ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့နိုင် သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဖွဲ၊ဆန်ကွဲဈေးနှုန်းကြီးမားမှုကြောင့် အမြတ်နည်းပါးတတ်ပါသည်။ နွားပိုင်ဆိုသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ (၃၃) ရှိပါသည်။ နွားမွေးမြူရေးသည် ကျေးရွာသားများအတွက် မိရိုးဖလာလုပ်ငန်းဖြစ်သော်ပြီး လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင်ခိုင်းစေရန်နှင့်ရောင်းချနိုင်အတွက် မွေးမြူ ကြသော်လည်း ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စုများအတွက် အခက်အခဲမှာ နွားဝယ်ယူရန် အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ခြင်းနှင့် နွားရောဂါရံဖန်ရံခါကျရောက်တတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဘဲကိုအိမ်ထောင်စု (၇)အိမ် မှ မွေးမြူပြီး အဓိကအားဖြင့်အသားအတွက်မွေးမြူကြပါသည်။ ကြက်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို (၇၈) အိမ်မှမွေးမြူထားပြီးအချုပ်အားဖြင့် ဆိုရသော်ကျေးရွာသည် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို အတော်အသင့် အားထားသော ကျေးရွာဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ

စဉ်	အခွင့်အလမ်းများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
၁	တိရိစ္ဆာန်အစားအစာ	တိရိစ္ဆာန်များအတွက် ကောက်ရိုးနှင့် ရွာအနီးအနားတွင် ပေါက်ရောက်သော နွယ်မြတ်ပင်များပေါများစွာရှိခြင်းကြောင့် အစားအစာ ဖူလုံမှုရှိခြင်း၊
၂	သွင်းအားစုစျေးကွက်	တိရိစ္ဆာန်အတွက် လိုအပ်သောဆေး/အစာများကို သံတွဲမြို့တွင်ဝယ်ယူရရှိ နိုင်ခြင်း
၃	ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာစျေးကွက်	ဂွမြို့နယ် တိမွေး/ကုဦးစီးဌာန၊
၄	ထုတ်ကုန်စျေးကွက်	ပွဲစားထံအလွယ်တကူ ရောင်းချနိုင်ခြင်း(သို့) ဂွမြို့သို့ သွားရောက်ရောင်းချနိုင်ခြင်း
၅	ချေးငွေရရှိနိုင်မှု	ကျေးရွာVCCကော်မီတီရန်ပုံငွေ
၆	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	နေ့စဉ်ပုံမှန်မော်တော်ဆိုင်ကယ်နှင့် ကားများပြေးဆွဲသဖြင့်စျေးကွက်သို့ အချိန်မှီ တင်ပို့နိုင်

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊သြဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသည်ပင်လယ်နှင့်တဆက်တည်းရှိပြီး တစ်နှစ်လျှင် မိုးရေချိန်လက်မ (၁၅၀)ဝန်းကျင်ရရှိပြီးနွယ်မြက်သစ်ပင်များကောင်းမွန်စွာရှင်သန်ပေါက်ရောက်နိုင်၍နွားများအတွက် အစာအဖြစ်အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်ပါသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် နွားမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုသည် ကျေးရွာအတွက် ဝင်ငွေတိုးတက်နိုင်မည့် အကျိုးအမြတ်များသော လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ နွားတစ်ကောင်လျှင် (နှစ်သိန်းကျပ် မှ ခြောက်သိန်း)ကျပ်အထိ အရွယ်အစားနှင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ပေါ်မူတည်၍ ဈေးကောင်းရရှိနိုင်ပြီး အထီးသည်အမထက် ဈေးပိုရပါသည်။ နွားကိုပတ်ဝန်းကျင် ကျေးရွာများအပြင်ဂွမြို့နှင့်သံတွဲမြို့များသို့ တရားဝင် ရောင်းချနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၂၀) မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

စဉ်	အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာ များ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
၁	နည်းပညာအားနည်းခြင်း	စီးပွားဖြစ်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး၊ စီမံခန့်ခွဲမှု စသည့် နည်းပညာနှင့် ဗဟုသုတတို့အားနည်းခြင်း
၂	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	နွားမျိုးကောင်းမျိုးသန့် ဝယ်ယူမွေးမြူရန် အရင်းအနှီးများခြင်း၊ ၄င်းမျိုးကောင်း နွားများသည် ဒေသရေမြေရာသီနှင့် မကိုက်ညီဟုအထင်ရှိနေကြခြင်း
၃	ရောဂါကျရောက်တတ်ခြင်း	တိရစ္ဆာန်အသိပညာနည်းပါးခြင်းနှင့် ကာကွယ်ဆေးပြည့်မီစွာ ထိုးနှံလေ့မရှိခြင်း
၄	ချေးငွေ	တိရိစ္ဆာန်တိုးတက်မွေးမြူရန်အတွက်လိုအပ်သောချေးငွေဝန်ဆောင်မှုများလက်လှမ်း မမှီခြင်း

စဉ်	အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာ များ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
၅	ငါး၊ပုဇွန်ရှားပါး လာခြင်း	ကမ်းနီးငါးဖမ်းဧရိယာတွင်ဂျမ်းလှေကြီးများဖြင့်ဝင်ရောက် ဖမ်းဆီးခြင်းကြောင့် ပင်လယ်ငါး၊ ပုဇွန်မျိုးများ တစ်ဖြည်းဖြည်း တိမ်ကောရှားပါးလာခြင်း၊
၆	အအေးခန်းစနစ် မရှိခြင်း	ငါးရရှိမှုများသောနေ့များတွင် တစ်မြို့နယ်လုံးရှိ ငါးအဝယ် ဒိုင်များ၌ ငါးများ စုပုံ နေ၍ငါးများအချိန်ကြာကြာသိုလှောင်ရန် အအေးခန်းစနစ်မရှိခြင်းကြောင့် ငါး ဈေးကျတတ်ပါသည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များ **(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင်ဆင်းရဲသားမိသားစုများအတွက် တိရစ္ဆာန်များကိုစီးပွားဖြစ် မွေးမြူနိုင်ရန် လုံလောက်သော ချေးငွေစနစ်မရှိပါ။ ကျေးရွာသားများသည် မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မွေးမြူရေးအတွက် အသိပညာဗဟုသုတနှင့်စိတ်ဝင်စားမှု အားနဲခြင်းကြောင့် ဒေသမျိုးများကိုသာ မွေးမြူနေကြရပါသည်။ တစ်ခါတရံ ရောဂါဆိုးဆိုးရွားရွား ကျရောက်ချိန်တွင် ကာကွယ် ကုသသော နည်းပညာများ အလှမ်းကွာဝေးခြင်းနှင့် မိမိတို့ဘာသာ ဆေးမီးတိုများဖြင့်ကုသခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန် ကျန်းမာရေး အသိပညာနှင့်ပတ်သက်၍ တိမွေးကုဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သော အတွေ့အကြုံ အားနည်းခြင်းတို့ကြောင့်မလိုအပ်ဘဲ တိရိစ္ဆာန်များဆုံးရှုံးမှုများနှင့် ကြုံတွေ့ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ နွားများကို ပြည်တွင်းဈေးကွက်သို့ ထိုက်သင့်သောဈေးနှုန်းဖြင့်ရောင်းချနိုင်သော်လည်း တစ်ခါ တစ်ရံတွင် ဈေးကွက်ပျက်ခြင်း ဈေးနှိမ်၍ဝယ်ယူခြင်းများ ကြုံတွေ့ရပါသည်။ ဆင်းရဲသားမိသားစု များအနေဖြင့် ဈေးနှုန်းမြင့်မားသော နွားမျိုးများဝယ်ယူနိုင်ရန် အခက်အခဲများစွာ ရှိကြပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သတ်၍ ကမ်းနီးငါးဖမ်းဧရိယာတွင်ဂျမ်းလှေကြီးများ ဝင်ရောက်ဖမ်းဆီးခြင်း ကြောင့် ပင်လယ်ငါး၊ ပုဇွန်မျိုးများ တစ်ဖြည်းဖြည်း တိမ်ကော ရှားပါးလာခြင်းနှင့် တစ်မြို့နယ်လုံးရှိ ငါးအဝယ်ဒိုင်များ၌ ငါးများစုပုံနေသောနေ့များတွင် အချိန်ကြာကြာသိုလှောင်ရန် အအေးခန်းစနစ် မရှိခြင်းကြောင့် ငါးဈေးကျတတ်ပါသည်။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ
(၂.၂.၃.၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား(၂၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမားအရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက် ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ ထုတ်လုပ် ခြင်း	-	-	-	
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	၃		၃	(လတ်)စပါးစက်ပိုင်ဆိုင်သူ များ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမားအရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး		၁	၁	(လတ်)အင်ဂျင်ဖြင့်လျှပ်စစ်မီးဖြန့်ဖြူးခြင်း
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း	၂	၅		(နိမ့်)ပန်းရံ(၂)၊လက်သမားလုပ်ငန်း(၅)
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)				
၇	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	၆		၆	(လတ်)အိမ်ဆိုင်များ
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	-	-	-	
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)	-	-	-	
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှား ရမ်းခြင်း နှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၂	ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)	၂		-	(လတ်)အုပ်ချုပ်ရေး
၁၃	ပညာရေး	၃		-	(လတ်)မူလတန်းပညာရေး
၁၄	ကျန်းမာရေး	၁		-	(လတ်)ကျန်းမာရေး
၁၅	လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၆	အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ(အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများမှအပ)	၃၅		၃၅	(လတ်) ရာသီပေါ်လုပ်ငန်းများ အဖြစ်ရေငန်ငါးဖမ်းခြင်း၊ လမ်းခင်းခြင်း၊ထင်းခွေခြင်း နှင့်လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် ကျပန်းလုပ်သားအဖြစ်လုပ်ကိုင်ခြင်း
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင်လုပ်ကိုင်သူ		၆၂	-	ထိုင်းနှင့်မလေးရှားနိုင်ငံများသို့ သွား ရောက်လုပ်ကိုင်သူ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမားအရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	များ				(၈)ဦး နှင့်ရန်ကုန်ပန်းတိမ်လုပ်ငန်း များ၊အရောင်းဆိုင်များ၊ ကုမ္ပဏီ များ၌သွားရောက်လုပ်ကိုင် လျက်ရှိသူ (၅၄)ဦး ရှိပါသည်။
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ	**၅၂**	**၆၈**	**၄၅**	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာရှိကျပန်းလုပ်သားများသည် ရာသီပေါ်လုပ်ငန်းများအဖြစ်ရေနှင်းဖမ်းခြင်း၊ လမ်းခင်းခြင်း၊ ထင်းခွေခြင်းနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် ကျပန်းလုပ်သားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခြင်းကြပါသည်။ သို့သော်တစ်နှစ်ပတ်လုံးပုံမှန် ဝင်ငွေရသောအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုင်းနှင့်မလေးရှားနိုင်ငံများသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူ(၈)ဦး နှင့် ရန်ကုန်ပန်းတိမ်လုပ်ငန်းများ၊အရောင်းဆိုင်များ၊ ကုမ္ပဏီများ၌ သွားရောက်လုပ်ကိုင် လျက်ရှိသူ(၅၄)ဦးရှိပါ သည်။

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၂)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

အခွင့်အလမ်းများ	ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ကျေးရွာသည်ပင်လယ်နှင့်တစ်ဆက်တည်းတည်ရှိသောကြောင့်ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုတိုင်းအတွက် ရေနှင်းဖမ်းလုပ်ငန်းများလုပ်နိုင်ခြင်း	ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက်ငါးဖမ်းစက်လှေ၊ငါးဖမ်းပိုက်များဝယ်ရန် အရင်းအနှီးမရှိခြင်း
ငါးနှင့်ပုဇွန်များကို ဈေးကွက်ဝင်အောင်ထုတ်ပိုးခြင်း ကုန်ချောပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်	နည်းပညာ၊အရင်းအနှီးနှင့်အဆက်အသွယ်လိုအပ်ခြင်း
တိရိစ္ဆာန်များကိုဝယ်ယူ၍အခြားဒေသများသို့ သွားရောက်ရောင်းချနိုင်ခြင်း	အရင်းအနှီးမရှိခြင်း၊အတွေ့အကြုံမရှိခြင်း၊အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသည်ပင်လယ်နှင့်တစ်ဆက်တည်း တည်ရှိသောကြောင့် ရေနှင်းဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းသည်ကျေးရွာသူကျေးရွာသားအားလုံးအတွက် ဝင်ငွေကောင်းနိုင်သော လုပ်ငန်းဖြစ်သော်လည်းဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ငါးဖမ်းစက်လှေ၊ငါးဖမ်းပိုက်များ ဝယ်ရန်ငွေကြေး

ခက်ခဲသောကြောင့်လူတိုင်းမလုပ်နိုင်ပါ။ကျေးရွာတွင် နေ့စဉ်ငါးများစွာ ထွက်ရှိနေပြီးစနစ်တကျ ထုတ်ပိုးခြင်း၊ကုန်ချောပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဈေးကွက်သို့တင်ပို့ရောင်းချနိုင်သော်လည်း နည်း ပညာနှင့် အဆက်အသွယ်လိုအပ်ခြင်းကြောင့် ကျေးရွာတွင် ငွေကြေးအသင့် အသင့်ရှိသူများသည် ပင်လျှင် ငါးပုဇွန်ထုတ်ပိုးခြင်းလုပ်ငန်းကို မလုပ်နိုင်ကြပါ။ဒေသတွင်း ကျွဲ၊ နွား တိရိစ္ဆာန်များရောင်း၀ယ်ခြင်း ဈေးကွက်သည် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုအနေဖြင့်ရှိနေသော်လည်း ကျေးရွာသားများသည်အရင်းအနှီး မရှိခြင်း၊ အတွေ့ အကြုံနှင့်အဆက်အသွယ်မရှိခြင်းတို့ကြောင့် အခြားမြို့ရွာများမှ ပွဲစားများမှတဆင့် ရောင်းချ နေကြရပါသည်။

(၂.၃) ကုန်စည်နှင့်၀န်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား(၂၃) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ

စဉ်	ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
၁	ကျေးရွာမှအကွာအဝေး (ကီလိုမီတာ)	ကျိုင်္ကလီမြို့ဈေးသို့(၆)ကီလိုမီတာ	ကျိုင်္ကလီမြို့နယ်ဈေးသို့(၆)ကီလိုမီတာ
၂	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်း	လိုင်းကား၊မော်တော်ဆိုင်ကယ်	လိုင်းကား၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်
၃	ရရှိနိုင်သောကုန်ပစ္စည်းနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ	အမယ်မျိုးစုံ(အစားအစာ၊ အဝတ်အစား၊ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်း၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်း၊သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးပစ္စည်း၊	အမယ်မျိုးစုံ(အစားအစာ၊ အဝတ် အစား၊ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်း၊လျှပ်စစ်ပစ္စည်း၊သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးပစ္စည်း၊
၄	ဈေးအဆောက်အဦးနှင့်ဝန်ဆောင်မှု	ဈေးအဆောက်အဦးအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပါသည်။ ပုံမှန်ဈေး ဖြစ်ပြီး ဆိုင်ကယ်၊ ကား၊ လိုင်းကား ဖြင့်သွားနိုင်၊	ဈေးအဆောက်အဦးအသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။ ပုံမှန်ဈေး ဖြစ်ပြီး ဆိုင်ကယ်၊ ကား၊ လိုင်းကားဖြင့်သွားနိုင်၊

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသည်ကျိုင်္ကလီမြို့နှင့်(၆) ကီလိုမီတာဝေးကွာသော်လည်း တစ်နှစ်ပတ်လုံးကျောက်ခင်းလမ်းကိုအသုံးပြု၍ ကား၊ ဆိုင်ကယ်များဖြင့် သွားရောက်နိုင်ပါသည်။ ကျိုင်္ကလီမြို့တွင် အိမ်ဆိုင်များနေ့စဉ်ဖွင့်လှစ်ခြင်း မြို့မဈေးရှိခြင်းတို့ကြောင့် ကုန်စည်များ ဖလှယ်ရာအဓိကနေရာတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ မြို့ပေါ်တွင် ဆန်ဆိုင်များ၊ ငါးပုဇွန် အ၀ယ်ဒိုင်များ၊ စားသောက်ဆိုင်များ၊ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းအရောင်းဆိုင်များ ၊ ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်းနှင့်ဆေးဆိုင်များကို အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ပါသည်။ မြို့ပေါ်တွင် တည်းခိုခန်း(၂)ခု ရှိသော်လည်း ဟိုတယ်များ၊ လယ်ယာသုံး စက်ပစ္စည်း(ဥပမာ–လက်တွန်းထွန်စက်) အရောင်းဆိုင်များနှင့် အထူးကုဆေးခန်းများ မရှိကြပါ။ မြို့မဈေးသည် တစ်ထပ်ဆိုင်ခန်းတွဲများနှင့် ဖွဲ့စည်းထား၍ ကုန်စိမ်းတန်း၊ သားငါးတန်း၊ ကုန်ခြောက်တန်းများရှိပါသည်။ မြို့ပေါ်တွင် အ၀တ်အထည်ဆိုင်နှင့် စက်ပစ္စည်း ဆိုင်တန်းများရှိကြပြီး အဆောက်အဦးများ၏အရည်အသွေးမှာ အလယ်အလတ် အဆင့်ရှိပါသည်။

(၂.၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား(၂၄)ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

စဉ်	ချေးငွေ/အကြွေးရရှိနိုင်သောနေရာ	ငွေကြေးအထောက်အပံ့	ပြန်လည်ပေး ဆပ်မည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (တစ်နှစ်)	အပေါင်ခံပစ္စည်း	လက်လှမ်းမီမှုအနေအထား
၁	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်	ချေးငွေ	၁၂ လ	တစ်လ ၄၂ ပြား	မလို	ပုံသေစည်းမျဉ်း
၂	ကျေးရွာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီ(VCC)	ချေးငွေ	၁၂ လ	တစ်လ ၂ ကျပ်	မလို	ပုံသေစည်းမျဉ်း
၃	အပေါင်ဆိုင်	ချေးငွေ	တိကျသောကာလ	တစ်လ ၃ ကျပ်	လိုအပ်	ပုံသေစည်းမျဉ်း
၄	မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ	ချေးငွေ	တိကျသောကာလ	တစ်လ (၈-၂၀) ကျပ်	မလို	လိုသလောက်မရနိုင်

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ **(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ချေးငွေရရှိမှုနှင့် ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများသည် ကျေးရွာသားများ၏ အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအတွက် အရေးကြီးပါသည်။ ချေးငွေရရှိမှုနှင့် ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ကျေးရွာသားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများအတွက် အရေးကြီးပါသည်။ ကျေးရွာ သားများအတွက် ချေးငွေရရှိနိုင်သောအသင်းအဖွဲ့မှာ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ မြို့နယ်သမဝါယမ၊ ကျေးရွာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီ(VCC)ကော်မီတီနှင့် မိတ်ဆွေ/ဆွေမျိုးများ တို့ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေငွေ ရတနာရှိသူများအတွက် ကျိန္တလီမြို့နှင့် ဂွမြို့နယ်ရှိပုဂ္ဂလိကအပေါင်ဆိုင်များတွင် ချေးငွေရရှိနိုင်ပါသည်။ လယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထားရှိ တောင်သူများအနေဖြင့် ဂွမြို့တွင်ရှိသော မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ် (MADB)မှ ဘဏ်ချေးငွေရရှိနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာစိုက်ဘဏ် ကော်မတီ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် MADB ဘဏ်မှ လယ်သမား(၄၂)ဦးမှ ချေးငွေများ ချေးယူထားကြပါသည်။ တောင်သူတစ်ဦးမှ တစ်ဧကလျှင် ငွေကျပ်(၁) သိန်း ချေးယူနိုင်ပြီး အများဆုံး(၁၀)ဧကအတွက် ချေးယူနိုင်ပါသည်။

(၂.၅) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချခြင်းအပါအဝင် ပါတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၅.၁) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

စဉ်	ပြဿနာ	အန္တရာယ်အဆင့်သတ်မှတ်ချက်	ဖြေရှင်းချက်/ရှင်းလင်းချက်
	သဘာဝသယံဇာတများစီမံခန့်ခွဲခြင်း		
၁	မြေဆီဩဇာ	အသင့်အတင့်	မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းသည့်စနစ်များ

စဉ်	ပြဿနာ	အန္တရာယ်အဆင့် သတ်မှတ်ချက်	ဖြေရှင်းချက်/ရှင်းလင်းချက်
			ကျင့်သုံးသည့် အလေ့အထမရှိသေးပါ
၂	သီးနှံဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါနှင့် ကြွက်များနှိမ်နင်းသော အလေ့အကျင့်များ	မြင့်	ဘက်စုံသီးနှံဖျက်ပိုးကာကွယ်နှိမ်နင်းသော နည်းစနစ် များနှင့်အကျွမ်းတဝင်မရှိခြင်းနှင့် ခါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုလေ့ ရှိခြင်း
၃	ရေထွက်သယံဇာတ	မြင့်	ကမ်းနီးငါးဖမ်းဧရိယာတွင်ဂျမ်းလှေကြီးများဖြင့် ပင်လယ်ကြမ်းပြင်အထိကြမ်းတိုက်၍ဖမ်းဆီးခြင်း ကြောင့် ငါး၊ ပုဇွန်မျိုးစိတ်များ တစ်ဖြည်းဖြည်း တိမ်ကော ရှားပါးလာခြင်း၊
	ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ		
၄	သစ်တောများပြုန်းတီးလာခြင်း	မြင့်	ထင်းအပါအဝင်သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများအ လွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးပြုခြင်း
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	ပင်လယ်နှင့်နီးသော ကြောင့် အပူအအေးလွန်ကဲ မှု မရှိပါ
၆	မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခြင်း	အသင့်အတင့်	မုန်တိုင်းဖြစ်ပေါ်ချိန်တွင်မိုးများသည်းဆက်တိုက် သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်းကြောင့် သီးနှံများ ပျက်စီးမှု ရှိတတ်ပါသည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပါတ်သက်၍ အောက် ဖော်ပြပါ အကြောင်းအရာ (၃)မျိုးကို ကျေးရွာအတွင်းတွေ့ကြုံနေရပါသည်-

(၁) သီးနှံဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါနှိမ်နင်းသောအလေ့အကျင့်များ– စိုက်ပျိုးသီးနှံများတွင် ရောဂါနှင့် ပိုးမွှားကျရောက်လာပါကခါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုမဆင်မခြင်သုံးစွဲခြင်းတို့ကြောင့် ဆေးယဉ်ပါး ပိုးမွှားနှင့်ရောဂါများကို နှိမ်နင်းနိုင်ရန်နည်းပညာများ အားနည်းခြင်းကြောင့် တချို့နှစ်များတွင် သီးနှံများများစွာ ပျက်စီးဆုံးရှုံး ကြရပါသည်။

(၂) ရေထွက်သယံဇာတများ ရှားပါးလာခြင်း- ကမ်းနီးငါးဖမ်းဧရိယာတွင်ဂျမ်းလှေကြီးများဖြင့် ပင်လယ်ကြမ်းပြင်၏အထိကြမ်းတိုက်၍ဖမ်းဆီးခြင်းကြောင့်ငါး၊ပုဇွန်မျိုးစိတ်များ တစ်ဖြည်း ဖြည်း တိမ်ကော ရှားပါးလာပါသည်။

(၃) သစ်တောများပြုန်းတီးလာခြင်း-ကျေးရွာအနီးတွင်ထင်းစိုက်ခင်းများမရှိခြင်းနှင့်မလှမ်း မကမ်းရှိ သဘာဝသစ်တောမှ ဝါးအပါအဝင်သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ အလွန်အကျွံထုတ်ယူ အသုံးပြုခြင်းကြောင့် သစ်တောများ ပြုန်းတီး လာပါသည်။

(၂.၅.၂)သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချခြင်း

ဇယား(၂၆)သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချခြင်း

အမျိုးအစား	အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ (နည်း/လတ်/များ)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်	လက်ရှိဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အလေ့အကျင့်များ
ရေလွှမ်းမိုးခြင်း	အလယ်အလတ်	မိုးရေချိန်လက္ခဏာများချိန်တွင်လယ်ကွင်းများတွင်ရေမြှုပ်ခြင်းများတွေ့ရ	လယ်ကွင်းများဘေးတွင်ရေထုတ်မြောင်းများကိုကောင်းစွာဖောက်လုပ်ထားခြင်း
မုန်တိုင်း	မြင့်	နှစ်စဉ်နီးပါးကြုံတွေ့နေရ	ပင်လယ်နှင့်နီးကပ်လွန်းသောကြောင့်လေပြင်းမုန်တိုင်းအန္တရာယ်များ နှစ်စဉ်နီးပါး ကြုံတွေ့နေရသော်လည်း စနစ်ကျသောမုန်တိုင်းဒဏ်ကာကွယ်သည့်အစီအစဉ်များချမှတ်မထားပါ
တိရစ္ဆာန်ရောဂါဖြစ်ပွါးမှု	အလယ်အလတ်	ဒေါင့်တန်းရောဂါနှင့်ခွါနာလျှာနာရောဂါများရံဖန်ရံခါကျရောက်မှုရှိပါသည်။	ရံဖန်ရံခါကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းနှင့်အခါအားလျော်စွာတိမ်းကုနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း
လူရောဂါဖြစ်ပွါးမှု	နည်း	သာမန်နှာစေးချောင်းဆိုး၊ တုတ်ကွေး၊ဝမ်းပျက်ဝမ်း လျှောရောဂါရောဂါများမှအပကျန်းမာရေးပြဿနာကြီးကြီးမားမား မရှိပါ။	သားဖွားဆရာမမှ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း၊ဆေးစိမ်ခြင်ထောင်များ အသုံးပြုခြင်းနှင့်ကျန်းမာရေးကော်မတီမှ ကြီးကြပ်ပေးခြင်း

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ပင်လယ်နှင့်နီးကပ်လွန်းသောကြောင့်လေပြင်း မုန်တိုင်းအန္တရာယ်များ နှစ်စဉ် နီးပါးကြုံတွေ့နေရသော်လည်း စနစ်ကျသောမုန်တိုင်းဒဏ် ကာကွယ်သည့် အစီအစဉ်များ ချမှတ်မထားပါ။

(၂.၆)ပညာရေး

(၂.၆.၁)ပညာတတ်မြောက်မှု

ဇယား(၂၇) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း

ပညာရေး	ကျား	မ	ပေါင်း	ဇနှစ်နှင့်အထက်၊ကျောင်းနေလူဦးရေ၏ %
လုံးဝကျောင်းမနေသူများ	၀	၀	၀	
ဘာသာရေးအခြေပြုပညာရေး	၀	၀	၀	-
မူလတန်းပညာရေးမပြီးဆုံးမီကျောင်းထွက်သူများ	၁၁	၁၆	၂၇	၅.၅%
မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူများ	၁၀၁	၁၀၄	၂၀၅	၄၂%
အလယ်တန်းပညာရေးပြီး ဆုံးသူများ	၆၇	၆၆	၁၃၃	၂၇.၃%
အထက်တန်းပညာရေးပြီး ဆုံးသူများ	၄၄	၄၂	၈၆	၁၇.၆%
တက္ကသိုလ်ပညာပြီးဆုံးသူများ	၁၄	၂၃	၃၇	၇.၆%

ပညာရေး	ကျား	မ	ပေါင်း	ဇုန်စန့်နှင့်အထက်၊ကျောင်းနေလူဦးရေ၏ %
ဇုန်စန့်အထက်လူဦးရေပေါင်း	*၂၃၇*	*၂၅၁*	*၄၈၈*	၁၀၀%

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊သြဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ စာသင်ကျောင်းကို ၁၉၁၅ခုနှစ်ကတည်းကစတင်၍ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားခဲ့သောကြောင့် ကျေးရွာသားများအားလုံးနီးပါး အခြေခံအားဖြင့် ရေးနိုင်ဖတ်နိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာသားတွင်ဇုန်စန်အထက်လူဦးရေစုစုပေါင်း၏(၄၂%)သည် မူလတန်းပညာ ပြီးဆုံး၍ (၂၇.၃%)သည် အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးပြီး (၁၇.၆%)သည် အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရပြီးသူ (၃၇) ဦးရှိပါသည်။

ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၂၈) ကျောင်းအပ်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ %
မူလတန်း(၅-ဇုန့စ်)	၃၀	၂၁	၅၁	၁၂၄.၄%(အခြားကျေးရွာမှကလေးများလည်း လာရောက် ကျောင်းတက်)
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၁၇	၂၅	၄၂	၁၂၇.၃% (အခြားကျေးရွာမှကလေးများလည်း လာရောက် ကျောင်းတက်)
အထက်တန်း (၁၅-၁၆နှစ်ကြား)	၅	၇	၁၂	
တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊သူ	၄	၂	၆	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊သြဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် (၅-၉)နှစ်ကြားမူလတန်းကျောင်းနေ အရွယ်ကလေး (၄၁) ဦးရှိပြီး၊ ၎င်းကလေးများအားလုံး (၁၀၀)% အပြင် တစ်ချို့ကလေးငယ်များသည် (၉)နှစ် ကျော် နေသော်လည်း ကျောင်းနေနောက်ကျကာ မူလတန်းကျောင်းတွင် တက်ရောက်ပညာသင်ကြားခြင်းနှင့်အခြားကျေးရွာမှလာရောက်၍ ကျောင်းထားခြင်းများကြောင့် မူလတန်းတွင်ကျောင်းသား/သူ စုစုပေါင်း(၅၁)ဦးရှိပါသည်။အထက်တန်းကျောင်းသား/သူ (၁၂)ဦးနှင့် အလယ်တန်းကျောင်း သား/သူ(၄၂)သည် (၆)ကီလိုမီတာ အကွာအဝေးရှိသော ကျိုင်္ကလီမြို့တို့ရှိ အခြေခံပညာ အထက်တန်းကျောင်းတို့တွင် သွားရောက်သင်ကြားရပါသည်။

(၂.၆.၂)စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် လက်လှမ်းမှီမှု

ဇယား(၂၉) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် လက်လှမ်းမှီမှု

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း	အလယ်တန်းကျောင်း
ရွာမှအကွာအဝေး(ကီလိုမီတာ)	ရွာတွင်း	ကျိုင်္ကလီမြို့သို့ (၆) ကီလိုမီတာ
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	လမ်းလျှောက်၊	လမ်းလျှောက်၊စက်ဘီး
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား(အလျား၊အနံ၊အမြင့်)	၃၀ပေ× ၅၀ပေ ၁၅ပေ နှစ်ထပ် ကျောင်း	ကျောင်းဆောင်(၂) ဆောင်
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်မိုး၊ ပျဉ်ကာ၊ ပျဉ်ခင်း	သွပ်မိုး၊ အုတ်ကာ၊ကွန်ကရစ်ခင်း၊
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ)	လုံလောက်မှုမရှိ	

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			အလယ်တန်းကျောင်း		
ကျောင်းဆရာဦးရေ	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
	-	၅	၅	၄	၇	၁၁

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လက်ရှိစာသင်ကျောင်းမှာ ၁၉၇၆ ခုနှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့သော ကျောင်းဆောင်ဖြစ်ပါသည်။(၄)တန်းအောင်ကျောင်းသားများသည် အလယ်တန်းပညာရေးဆက်လက်သင်ကြားနိုင်ရန်အတွက်(၆)ကီလိုမီတာကွာဝေးသော ကျိုင်္ကလီမြို့ သို့ သွားရောက်သင်ကြားရပါသည်။ ကျောင်းတွင် ဗီရို၊ စာသင်ခုံ၊ စားပွဲစသော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းအိမ်သာသည် တစ်ကျောင်းလုံးအတွက် (၂)လုံးရှိကာလုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကလေးများအတွက် ဘေးလုံးကွင်း အဖြစ်ကျောင်းရှေ့တွင်ရှိသော မြေကွက်လပ်ကိုအသုံးပြုကြ ပါသည်။

(၂.၆.၃)ပညာရေးအခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား(၃၀)ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	ဆရာ/မ လုံလောက်မှုရှိ။
တပည့် ဆရာအချိုး	၉:၁(မူလတန်းပညာရေး)
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	-
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိသေးပါ။
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	နိုင်ငံတော်မှကျောင်းသုံးပုံနှိပ်များ၏အလုံအလောက်ပံ့ပိုးပေးထားသည့်အတွက် လုံလောက်မှု ရှိသော်လည်းကျောင်းတွင် ဗီရို၊ စာသင်ခုံ၊စားပွဲစသော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ လုံလောက်မှု ရှိပါသည်။
အလယ်တန်းပညာရေးနှင့် ဆင်းရဲသော ကျောင်းသားမိဘများ	တစ်ချို့ဆင်းရဲသော ကျောင်းသားမိဘများသည် စားဝတ်နေရေး မပြည့်လည်မှုကြောင့်၄င်းတို့၏သားသမီးများကိုမူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးချိန်တွင် ဆက်လက်ပညာသင်ကြားနိုင်ရန် မတတ်နိုင်ကြပါ။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	မိဘဆရာအသင်းသည်ကျောင်းနေအရွယ် ကလေးများအားလုံး အချိန်မှီကျောင်းအပ်နှံရေး၊ကျောင်းအားကစားပွဲများကို အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ရန် ဦးဆောင် ၍ ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လက်ရှိစာသင်ကျောင်းတွင် ဆရာ/ဆရာမ(၅)ဦးရှိပြီး မူလတန်းအဆင့် ကျောင်းသား/သူ (၅၁)ဦး ရှိသောကြောင့် ဆရာမများလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျောင်းများစတင်ဖွင့်လှစ်ချိန်တွင် နိုင်ငံတော်မှ ကျောင်းသုံးပုံနှိပ်စာအုပ်များ ပံ့ပိုးပေးထားသည့်အတွက် လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းတွင် မသန်စွမ်းသူများအတွက် အထူးပညာရေး အစီအဉ်များ မရှိသေးပါ။ ယေဘုယျအားဖြင့်ကျေးရွာသည် ပညာရေးကို အားပေးသောကျေးရွာဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခင်နှစ်တွင် မူလတန်းအဆင့်ကျောင်းသား/သူအားလုံး စာသင်နှစ် ကုန်ဆုံးသည် အထိ ကျောင်းတက်ကြပြီး စာသင်နှစ် မကုန်ဆုံးမှီ ကျောင်းထွက်သူတစ်ဦး တစ်ယောက် မျှမရှိကြပါ။

(၂.၇) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၇.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား(၃၁) အဖြစ်များသောရောဂါ

၁. သဲဝဲရောဂါ	၂.တုတ်ကွေး	၃. နှာစေးချောင်းဆိုး	၄. ငှက်ဖျား
၅.	၆.	၇.	၈.

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာရှိကလေးငယ်အများစုသည် ကာကွယ်ဆေးကိုသားဖွားဆရာမ၏ ပန်ဆာင်မှုဖြင့် ပြည့်မီအောင်ရရှိကြပါသည်။ ကျေးရွာသည်ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင်ရှိပြီး ငါး၊ ပုဇွန်များ အလွယ်တကူရရှိသောကြောင့် ယေဘုယျအားဖြင့် အာဟာရပြည့်ဝသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အဖြစ်များသောရောဂါများအနေဖြင့် သာမန်ရောဂါများဖြစ်သော နှာစေးချောင်းဆိုး ၊ တုတ်ကွေး ၊ ငှက်ဖျား၊ သဲဝဲရောဂါတို့ဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော (၅)နှစ်ခန့်က ငှက်ဖျားရောဂါသည် ကျေးရွာတွင်အဖြစ်များပြီး လူသေဆုံးမှုများခဲ့သော်လည်းမြို့နယ် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၏ အစီအစဉ်ဖြင့် ကျေးရွာငှက်ဖျား တိုက်ရေးလုပ်သား မွေးထုတ်ပြီး စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်သောကြောင့် ငှက်ဖျားရောဂါဖြစ်ပွားမှုသည် တဖြည်းဖြည်းချင်း လျော့ကျသွားပါသည်။

ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ (ဆေးရုံ/ဆေးခန်းများ)

ဇယား(၃၂)ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (ကီလို)	အခန်း/ကုတင် (လုံလောက်မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ် သက်သောအသုံး အဆောင်ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	ရွာတွင်း၊	လုံလောက်မှုမရှိ	သားဖွားဆရာမ (၁)ဦး	လုံလောက်မှုမရှိ	
ဆေးရုံ	တိုက်နယ်ဆေးရုံ (၆)ကီလို မီတာ ကျိုန်လီမြို့	လုံလောက်မှုရှိ	ဆရာဝန်..... သူနာပြု..... ကျန်းမာ ရေး လုပ်သား	လုံလောက်မှုမရှိ	
ဆေးဆိုင်	(၆) ကီလိုမီတာ ကျိုန်လီမြို့	လုံလောက်မှုရှိ			

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းတည်ရှိပြီး သားဖွားဆရာမ တစ်ဦးရှိပါသည်။သားဖွားဆရာမသည်ကုန်းကျေးရွာတွင် အမြဲတမ်းနေထိုင်ပါသည်။ သာမန်ရောဂါများကို ကျေးရွာတွင်ကုသလေ့ရှိပြီး ရောဂါကြီးကြီးမားမားဖြစ်ပွားပါက ရွာနှင့်(၆)ကီလိုမီတာ ကွာဝေးသော ကျိုန်လီမြို့ပြည်သူ့ဆေးရုံသို့သွားရောက်၍ ဆေးကုသမှု ခံယူကြပါသည်။

(၂.၇.၂) ရေနှင့်သန့်ရှင်းရေး
ဇယား(၃၃)သောက်သုံးရေရရှိမှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၂၇	ကောင်း	✔ (၂၂)	✔ (၂၇)	✔ (၂၇)	ရေတွင်း(၂၇)တွင်းအနက် (၂၂)တွင်းသည် တနှစ်ပတ်လုံးသုံးရေရရှိပါသည်။
အဝိစိတွင်း						
အဝိစိတွင်း၊စက်တွင်းကန်						
ချောင်း	၁		✔	✔	✔	
မိုးရေသိုလှောင်ကန်						
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရေတွင်းစုစုပေါင်း (၂၇)တွင်းရှိပါသည်။(၂၂) တွင်းသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေရှိပြီး ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုများအားလုံးအတွက် သောက်သုံးရေ လုံလောက်မှုရှိကြပါသည်။

(၂.၇.၃) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)
ဇယား(၃၄) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေ အတွက်)

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၈၀	
ကျင်းအိမ်သာ	-	
တောထိုင်	၇၈	
စုစုပေါင်း	**၁၅၈**	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်ယင်လုံအိမ်သာအသုံးပြုသူ အိမ်ခြေ(၈၀)ခန့်သာရှိပြီး ကျန်အိမ်ထောင်စုများမှာ တောထိုင်ခြင်းဖြင့်သာ ဖြေရှင်းကြပါသည်။ အိမ်သာကိုလုံလောက်စွာ အသုံးမပြုရခြင်းမှာ အမှုအကျင့်ကို မပြောင်းလဲနိုင်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ အလေ့အထမရှိခြင်းနှင့် ပင်လယ်နှင့် နီးကပ်လွန်းခြင်းကြောင့် ဒီရေတက်လာချိန်တွင် မစင်များပင်လယ်ထဲသို့ အလွယ်တကူ မျောသွားနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ တာဝန်ကျသားဖွား ဆရာမ၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် အိမ်တိုင်းယင်လုံအိမ်သာအသုံးပြုရေးကို ဆောင်ရွက်နေသော်လည်း ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အားနဲနေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(၂.၈) လမ်းတံတားအခြေအနေ

(၂.၈.၁) ကျေးရွာတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှု

ဇယား(၃၅)ကျေးရွာများတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်းတံတား အမျိုးအစား	အမျိုး အ စား (၁၊၂၊၃)	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သော နှစ်	ရာသီအလိုက် ပွင့်လင်း ရာသီ	သုံးစွဲနိုင်မှု တစ်နှစ် ပါတ်လုံး	လမ်းအရှည် (ကီလိုမီတာ)
ရွာမှမြို့သွားလမ်း	၂	ကောင်း	လွန်ခဲ့သော နှစ်(၄၀)ခန့်က		✔	(၆)ကီလိုမီတာ

၁၊ မြေသားလမ်း ၂၊ ကတ္တရာ ၃၊ ကျောက်ခင်းလမ်း

လမ်းတံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(**၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅**)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာသည် ရန်ကုန်-ဂွ-သံတွဲကားလမ်းမကြီးနံဘေးတွင် တည်ရှိသောကြောင့် ရွာမှကျွန်လီမြို့သို့သွားသောလမ်းမှာ (၆)ကီလိုမီတာရှည်၍ ကတ္တရာလမ်းဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး ကား၊ ဆိုင်ကယ်များ သွားလာနိုင်ပါသည်။

(၂.၈.၂) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား(၃၆) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး(ကီလိုမီတာ)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပါတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	မရှိ			
ပင်လယ်ရေကြောင်း	မရှိ			

၁ “ လှေ၊သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(**၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅**)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ရန်ကုန်၊ပွမြို့၊ ကျွန်လီမြို့ နှင့်သံတွဲမြို့များသို့ရောက်ရှိရန် ကုန်းလမ်းခရီးကိုသာ အသုံးပြု ကြပါသည်။

(၂.၈.၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား(၃၇) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုး အစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	ဆိုင်ကယ် (စက်ဘီး)	မော်တော် ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာကျီ	ကား	မြင်းလှည်း

အရေအတွက်	၁၉	၂၈	–

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမရှိသောကြောင့်လေ၊ သမ္ဘာန် တစ်စင်းမျှမရှိပါ။ ဆိုင်ကယ်(၂၈)စီး၊စက်ဘီး(၁၉)စီးရှိပါသည်။

(၂.၉)လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု
ဇယား(၃၈)လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

အရင်းအမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ်(ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ၊မရှိ
မဟာဓါတ်အားလိုင်း ဆိုလာစနစ် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင် လေစွမ်းအင် ဇီဝလောင်စာ	၆၈	သင့်	

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးအတွက် ၂၀၁၀ခုနှစ်ကတည်းက လူငယ်ရံဂွေဖြင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့် ငွေကျပ်(၁၄)သိန်းအကုန်အကျခံပြီး လျှပ်စစ်မီးပေးခဲ့ရာ အိမ်ထောင်စု (၆၈)အိမ်မှ မီးသွယ်တန်း အသုံးပြုကြပါသည်။ ရေရှည်မီးလင်းရေးအတွက် မီးတစ်ချောင်းလျှင် တစ်လ(၂၄၀၀)ကျပ်နှုန်း ကောက်ခံပြီး လည်ပတ်နေသော်လည်း အချို့ဆင်းရဲသားမိသားစုများအ တွက် လျှပ်စစ်မီးသွယ်တန်းနိုင်ရန် အခက်အခဲများကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ဂွမြို့နယ်နှင့် (၁၀) မိုင် အတွင်းတွင် နိုင်ငံတော်အစီအစဉ်ဖြင့် ၂၀၁၆- ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် အကောင်အထည်ဖော်မည့် ပင်မမဟာ ဓါတ်အားလိုင်းမှ လျှပ်စစ်မီးသွယ်တန်းနိုင်ရန် ရည်မှန်းချက်ထားရှိကြပါသည်။

(၂.၁၀) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ
ဇယား(၃၉) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	အင်တာနက်	သတင်းစာ နှင့်ဂျာနယ်	အခြား
အရေအတွက်	၄၇	၅၄	၁၈	–	–	–

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အထိုင်ဖုန်းနှင့်လက်ကိုင်ဖုန်း စုစုပေါင်း(၄၇)လုံးရှိကြပါသည်။ မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေးကွန်ယက်(MPT) ဆက်သွယ်ရေးကုမ္ပဏီ တစ်ခုတည်းသာရှိပြီးအခြား ကုမ္ပဏီ များ မရှိကြပါ။ လက်ကိုင်ဖုန်းလိုင်းမိသော နေရာ(၃)နေရာခန့်သာရှိပြီး တယ်လီဖုန်းလိုင်းများ မကောင်းသောကြောင့် အင်တာနက်ကိုလည်း အသုံးမပြုနိုင်ကြပါ။ ကျေးရွာတွင် တီဗီ(၁၈)လုံး ရေဒီယို(၅၄) လုံးရှိပါ သည်။

(၂.၁၁) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား(၄၀) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

လုပ်ငန်း	ရှိ/ မရှိ	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ကျေးရွာပိုင်ကျောင်းဘောလုံးကစားကွင်း၊ ပင်လယ်ကမ်းစပ် အပျော်တမ်း ဘောလုံးကစားကြပါသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	လူမှုရေးပွဲများတွင် ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	ကထိန်ပွဲ၊ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်လှူပူဇော်ပွဲများတွင်ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း
အားကစားပစ္စည်းများအားလက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ကျောင်ဝန်းပိုင်အားကစားကွင်း၊ပင်လယ်ကမ်းစပ်များတွင် အပျော်တမ်း အားကစားပြိုင်ပွဲ စသည်တို့တွင်ပါဝင်
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများတွင် လူငယ်အုပ်စုတစ်ခု အဖြစ် ပါဝင်ခြင်း၊ စေတနာအကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ရှိ	သင်္ကြန်ပွဲ၊ညောင်ရေသွန်းပွဲတော်များတွင်တတ်ကြွစွာ ပါဝင်လေ့ရှိခြင်း
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက် စသည်များအား လက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ကျေးရွာပိုင်ပုန်းညှက်ပန်းစာကြည့်တိုက်ရှိပါသည်။ အင်တာနက် လက်လှမ်း မမှီပါ။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်းတွင် လူငယ်များအတွက်အားကစားပြုလုပ်နိုင်ရန် မူလတန်းကျောင်းတွင်းရှိဘောလုံးကွင်းကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ကျေးရွာတွင်းရှိလူငယ်၊ လူရွယ်များသည် ဝါတွင်းကာလ နှင့် ဝါကျွတ်ကာလတွင် ဆွမ်းလောင်းပွဲတော်များတွင်တက်ကြွစွာပါဝင်ကြပါသည်။ လူငယ်များအတွက် အသိပညာတိုးပွါးစေရန် ပုန်းညှက်ပန်း စာကြည့်တိုက်ကွန်ကရစ်အဆောက်အဦကို၁၉၉၉ ခုနှစ်တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

(၂.၁၂) ကျေးရွာဘေးကင်းလုံခြုံမှုအခြေအနေ

(၂.၁၂.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအားလက်လှမ်းမှီမှု

ဇယား(၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ အထောက်အကူများအားလက်လှမ်းမှီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှိ/ မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦးများအား လက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	MPT ဆက်သွယ်ရေး ဖြင့် CDMA ဖုံးများအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမှီမှု	မရှိ	
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေးအစီအစဉ်	မရှိ	တိကျသေချာသောအစီအစဉ်မရှိသေးပါ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ကျိုက္ခလီမြို့ ရှိ ရဲစခန်းနှင့်ကီလိုမီတာအကွာတွင် အကူအညီရရှိနိုင်။

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)
လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာဘေးကင်းလုံခြုံမှုအတွက် အဓိကအားဖြင့် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေး

အဖွဲ့မှတာဝန်ယူလေ့ရှိပါသည်။ ထို့ပြင်စီဒီအမ်အေဖုန်းများကို အသုံးပြု၍ ဂွမြို့နှင့် ကျိုင်္ကလီမြို့ များရှိ ရဲစခန်းနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

(၂.၁၂.၂) **မူခင်းဖြစ်ပွားမှု**
ဇယား(၄၂) မူခင်းဖြစ်ပွားမှု

မူခင်းဖြစ်ပွားမှု	**လူကုန်ကူးမှု**	**ခိုးမှု**	**မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု**	**အကြမ်းဖက်မှု**
ပြင်းထန်/မထန်	မရှိ	မရှိ	မရှိ	မရှိ

ရည်ညွှန်း.. ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ**(၂-၄၊ဩဂုတ်လ၊၂၀၁၅)**

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်မူခင်းဖြစ်ပွားမှုကြီးကြီးမားမားမရှိပါ။ကျေးရွာတစ်ရွာလုံးတွင် ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေးအဓိကရုဏ်းများ လုံးဝမရှိပါ။ ယေဘူယျအားဖြင့် ကျေးရွာသည် လုံခြုံမှုရှိ၍ အေးချမ်းတည်ငြိမ်သည်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

၃။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဧယား(၄၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုအထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေများ၊

စဉ်	ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့်အချက်များ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	နိုင်ငံတော်၏ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်	• ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနသည် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အားသွန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်နေခြင်း
၂	စိုက်ပျိုးရေး(သီးနှံ)	• မိုးရေချိန်ကောင်းမွန်စွာရရှိပါသည်။ • မြေဆီလွှာအသင့်အတင့်ကောင်း မွန်ပါသည်။ • လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာပစ္စည်းများ အလွယ်တကူဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ပါသည်။ • TV နှင့် ရေဒီယိုများမှ ဈေးကွက် အခြေ အနေသိရှိနိုင်ပါသည်။ • လုပ်သားအင်အားလုံလောက်မှုရှိပါသည်၊ • အထွက်နှုန်းကောင်းသော သီးနှံ စံပြစိုက်ကွက်များ အကောင် အထည်ဖော်နိုင်ပါသည်။
၃	မွေးမြူရေး	• ၊နွား၊ ဝက်၊ များ ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ကောင်းမွန် ပါသည် • ၊နွား၊ဝက်၊ဆိတ်၊ကြက်များကို ကျွမ်းကျင်စွာမွေးမြူနိုင်ပါသည်။ • ကျွဲ၊နွားအစာများ ပေါများစွာရရှိနိုင်ပါသည်။
၄	စိုက်ပျိုး၊မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားလုပ်ငန်းများ	• ကျေးရွာသည်ပင်လယ်နှင့်တဆက်တည်းတည်ရှိသောကြောင့် ရေငန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများလုပ်နိုင် ၊ • ဂွမ်မြို့၊ ကျိုင်္ကလီမြို့ နှင့်သံတွဲမြို့များသို့ရောက်ရှိရန် ကားလမ်းကို အသုံးပြု၍ အလွယ်တကူ သွားရောက်နိုင်၊ • တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ငါးဖမ်းခြင်းမှသည် စီးပွားဖြစ်လုပ်ငန်းအထိ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း လုပ်နိုင်ပြီး ကျိုင်္ကလီမြို့ နှင့်သံတွဲမြို့များရှိ အဝယ်ဒိုင်များသို့အလွယ်ကူရောင်းချနိုင်၊
၅	နေရာဒေသအချက်ချာကျမှု	• ဂွ-ကျိုင်္ကလီ- သံတွဲကားလမ်းပေါ်တွင်ရှိခြင်း၊ • ကျိုင်္ကလီမြို့နှင့်(၆)ကီလိုမီတာသာကွာဝေးခြင်း၊
၆	လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု	• ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးသည် ကျေးလက်မီးလင်းရေး အတွက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေခြင်း၊ • အင်ဂျင်စက်ကိုအသုံးပြု၍ကိုယ်ထူကိုယ်ထအစီအစဉ်ဖြင့် ကျေးရွာ မီးလင်းရေးဆောင်ရွက်နေခြင်း၊ • (၂၄)နာရီလျှပ်စစ်မီး၊အားကစားကွင်းအကူပြုပစ္စည်းများ ပံ့ပိုးမှုရရှိစေရန်ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနအပါအဝင် လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်၊

ဇယား (၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုနှောင့်နှေးစေသော အဟန့်အတားများ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁။ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	
• ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ၏ဦးဆောင်မှုကဏ္ဍ	• ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အသက်ကြီးပိုင်းအမျိုးသားများမှသာ လွှမ်းမိုးလေ့ရှိခြင်း • အရေးကြီးသောဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် အမျိုးသမီးများ၏ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအားနည်းနေခြင်း • လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးဦးရေအရမ်းနည်းနေခြင်း၊
၂။ စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ)	
• စပါးသီးနှံအထွက်နှုန်း	• စိုက်ပျိုးရေးနည်းအရင်းအနှီးအားနဲခြင်း • ရေလှောင်တာတမံမရှိခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေမရနိုင်ခြင်း • စိုက်ပျိုးမြေ ထပ်မံချဲ့ထွင်ရန် မဖြစ်နိုင်ခြင်း • ရံဖန်ရံခါ သီးနှံရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်း • အထွက်နှုန်းကောင်သော သီးနှံမျိုးများ လက်လှမ်းမမှီခြင်း
၃။ မွေးမြူရေး	
• တိရိစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါများ	• ကူးစက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးများ ပုံမှန်မထိုးခြင်း • ရောဂါဖြစ်ပွားလျှင် ဆေးမီးတိုများဖြင့်သာ ကုသခြင်း • ကျေးရွာတွင် ဒေသခံ မွေးမြူရေးလုပ်သား မရှိခြင်း • မွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်သောသီးခြားအစုအဖွဲ့များမရှိခြင်း၊ • မွေးမြူရေးနည်းပညာနှင့်အရင်းအနှီးအားနဲခြင်း
၄။ ပညာရေး	
• ကျေးရွာပညာရေးအဆင့်အတန်း	• မူလတန်းကျောင်းအဆောက်အဦးတွင်နေရာအကျယ်အဝန်းမလုံလောက်ခြင်း • တစ်ချို့မိသားစုများ ဆင်းရဲလွန်းသောကြောင့် သားသမီးများကို အဆင့်ပညာ ဆက်လက်သင်ကြားစေရန် မတတ်နိုင်ခြင်း • မြို့နယ်ပညာရေးဌာနသို့မူလတန်းလွန်ကျောင်း တရားဝင်အသိအမှတ် ပြုရေးတင်ပြထားသော်လည်း ခွင့်ပြုချက်မရရှိသေးခြင်း
၅။ကျန်းမာရေး၊ သောက်သုံးရေ	
• ယင်လုံအိမ်သာ အသုံးပြုခြင်းနှင့် နွေရာသီသုံးရေ	• တစ်ချို့အိမ်ထောင်စုများတစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေးနှင့် ဆိုင်သော အမူအကျင့်များ မပြောင်းလဲသေးခြင်း • ဆင်းရဲလွန်းသော ကြောင့်တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးကို • ဂရုမစိုက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စုများရှိနေခြင်း • ယင်လုံအိမ်သာစနစ် ကျင့်သုံးသည့်အလေ့အကျင့် မရှိခြင်း • နွေရာသီတွင်ကျေးရွာအတွင်းရှိရေတွင်းအများစု ရေခန်းခြောက်လေ့ရှိခြင်း

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၆။ လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အားကစား	
• လူငယ်များအတွက်အားကစားနှင့် အသိပညာဗဟုသုတ	• လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ရံပုံငွေအပါအဝင်အထောက်အပံ့ကောင်းများ မရှိခြင်း • ကျေရွာတွင် စာကြည့်တိုက် မရှိခြင်း • တယ်လီဖုန်းလိုင်းများ မကောင်းမွန်ခြင်း • ကျေးရွာတွင်အင်တာနက်လူမှုကွန်ယက်များ အသုံးမပြုနိုင်ခြင်း • အားကစားပြုလုပ်နိုင်ရန်အထောက်အကူပစ္စည်းများမပြည့်စုံခြင်း
၇။ လမ်းတံတား	
• ကျေးရွာတွင်းလမ်းများ	• ကျေးရွာအတွင်းရှိလမ်းများသွားမိုးတွင်းကာလတွင်ရွံ့ဗွက်ထူပြီးသွားလာရခက်ခဲခြင်း
၈။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်	
• ရေနက်ကွင်းလယ်များနှင့် ဆားငန်ရေတားနံရံ	• မိုးနှောင်းပိုင်းရေချိုဆုတ်ခွာချိန်တွင် ပင်လယ်ရေငန်များ ရေနက်ကွင်းလယ်များသို့ဝင်ရောက်လေ့ရှိခြင်း • ကိုယ်ထူကိုယ်ထပြုလုပ်ထားသောရေငန်တားတာတမံများ မကြာခဏ ပျက်စီးလေ့ရှိခြင်း • ရေငန်တားတာတမံတည်ဆောက်နိုင်ရန်ငွေပမာဏများစွာလိုအပ်ခြင်း
၉။ <u>လျှပ်မီးလင်းရေး</u>	
• (၂၄)နာရီ အချိန်ပြည့် လျှပ်စစ် မီးမသုံးစွဲ နိုင်ခြင်း	• အဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများအနေဖြင့် မီးသွယ်တန်းရန် ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း • မီးစက်မကြာခဏ ပျက်တတ်ခြင်း • လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာနှင့် စက်သုံးဆီအခက်အခဲများရှိခြင်း

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်းအထိ)

ဇယား (၄၆)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်းအထိ)

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်	မှတ်ချက်
<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်</u>						
• အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ထိထိရောက်ရောက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုစွမ်းရည်အားနည်းနေခြင်း။	• ကျေးရွာ၏အရေးကြီးသောဆုံးဖြတ်ချက်များ • ချမှတ်ရာတွင်အမျိုးသမီးများအပါအဝင်ကျေးရွာသားများအားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်လေ့မရှိခြင်း • ငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲမှုနည်းပညာအားနည်း ခြင်း၊ • ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့်လက်ရှိဦးဆောင်နေသူများကိုသာအားကိုးလွန်းခြင်း • ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်သောအလေ့အကျင့်မရှိခြင်း	• အစိုးရမှကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုး ရေးဦးစီးဌာနကဦးဆောင်၍ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကိုအရှိန်အဟုန် ဖြင့်ဆောင်ရွက်နေ ခြင်း • ကျေးရွာတွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုစိတ်ပါဝင်စားမှုနှင့်တတ်ကြွမှုရှိသောလူငယ်များရှိနေခြင်း • နယ်မြေအေးချမ်းသာယာမှုရှိခြင်း၊	• လက်ရှိကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အသက်ကြီးပိုင်းများက လွှမ်းမိုးလေ့ရှိခြင်း • လူငယ်များအပေါ်တွင်ယုံကြည်စွာတာဝန်ပေးသောအတွေ့အကြုံမရှိခြင်း • ဌာနဆိုင်ရာများတွင်ကျေးရွာအဆင့်အဖွဲ့အစည်းများခိုင်မာတောင့်တင်းရေး အတွက်နည်းပညာများ အားနဲနေသေးခြင်း၊	• ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားရေးအစီအစဉ်များ • ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နည်းပညာပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအစီအစဉ်များချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း	• ကျေးရွာအတွင်းရှိလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများတွင် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအစီအစဉ် • ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်း • လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း များဖွဲ့စည်းရာတွင် မျိုးသမီးများပူးပေါင်းပါဝင်စေခြင်း • ခေါင်းဆောင်မှုအတတ်ပညာနှင့် ငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း • အဖွဲ့စည်းဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများနှင့် လုပ်နည်းလုပ်ထုံးများ	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာန

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်	မှတ်ချက်
					• ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်၍နည်းပညာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအစီအစဉ်များ	
<u>စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး</u> • စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင်အရင်းအနှီးနှင့်နည်းပညာများအားနည်းခြင်း။	• သီးနှံအချိန်မှီစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန်ရင်းနှီးငွေမ လုံလောက်ခြင်း၊ • သီးနှံတွင်ရံဖန်ရံခါ ရောဂါများကျရောက်တတ်၍ ပျက်ဆီးမှု ရှိခြင်း • မိရိုးဖလာ ဒေသမျိုးကိုသာ စိုက်ပျိုးနေရခြင်း၊ • ဈေးကွက်မတည် ငြိမ်ခြင်း၊ • ဒေသရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသောမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ရရှိရန်လက်လှမ်းမမီခြင်း။ • ကျွဲနွားများတွင်ကူးစက်ရော ဂါများရံဖန်ရံခါကျရောက်တတ်ပြီး ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများခြင်း	• ချေးငွေနှင့် နည်းပညာရရှိရေးအတွက် အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း • အစိုးရတွင် ကျေး ရွာများသို့ မြစိမ်းရောင် ကဲ့သို့သောလှည့်ပတ်ရံပုံငွေထူထောင်ပေး သောအစီအစဉ်များရှိ ခြင်း • ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် အထွက်နှုန်းကောင်းသော သီးနှံမျိုးများစိုက်ပျိုး ရန်စိတ်အားထက်သန်ခြင်း • မိုးရေချိန်လက္ခလုံလောက်စွာရ ရှိခြင်း။ • ဒေသတွင်းနွားစျေးနှုန်းများ ကောင်းမွန်နေခြင်း • ကျေးရွာသားအချို့သည်	• အစိုးရမှလယ်သမားများအား ချေးငွေထုတ်ချေးရာတွင် ပမာဏအကန့်အသတ် ဖြင့် သာထုတ်ချေးပေးနိုင် ခြင်း • စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်များ နှင့် တောင်သူများကြားတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သော အလေ့အကျင့်မရှိသေးခြင်း • ခိုင်မာသောဈေးကွက်မ တည်တောက်နိုင်သေး ခြင်း • ကာကွယ်ဆေးများအား အာနိသင်မပျယ်စေဘဲသို လှောင်ရာတွင်အပူချိန် အကန့်အသတ်များရှိနေခြင်း • မြို့နယ်မွေးမြူရေးဌါန တွင်ဝန်ထမ်းများစွာမရှိခြင် • အစိုးရတွင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာအားလုံးသို့ လိုအပ်	• ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်၍ ချေးငွေနှင့်နည်းပညာရရှိရေးအတွက် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း • ဈေးကွက်ခိုင်မာစေရန်ပြည်တွင်းပြည်ပတင်ပို့နိုင်ရေးအစီအစဉ်များချမှတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း • စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်များနှင့် ရင်းနှီး ပွင့်လင်းစွာတိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းအစီအစဉ်၊ • ကျေးရွာသားများအား စနစ်တကျအမြင်ဖွင့်ခြင်းနှင့်ဒေသခံမွေး	• စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် အရင်းအနှီးနှင့်ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ • အထွက်နှုန်းကောင်းသောသီးနှံမျိုးများနှင့် နည်းပညာများရရှိစေရန် စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်များနှင့်လက်တွဲဆောင်ရွက်ခြင်း • စိုက်ပျိုးရေးစံပြစိုက်ကွက်များထူထောင်ခြင်း • ချေးငွေရရှိနိုင် သည့်နေရာများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်း • ကျေးရွာသားများအား မွေးမြူရေးနည်းနှင့်	

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်	မှတ်ချက်
	• ကျေရွာသားများအား တိရိစ္ဆာန်များကိုကာကွယ်ဆေးပြည့်မီအောင် ထိုးနှံရန်စနစ်တကျစည်းရုံးမှုမရှိခြင်း • မွေးမြူရေးချေးငွေရရှိရန်အတွက်အစိုးရဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအားနဲခြင်း	တိရိစ္ဆာန်ကာကွယ်ဆေးများထိုနှံရန်ဆန္ဒပြင်းပြခြင်း • ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် ခေတ်မီတိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနည်းပညာများရယူရန်စိတ်အားထက်သန်မှုရှိခြင်း • အစိုးရတွင် ကျေး ရွာများသို့ မြစိမ်းရောင် ကဲ့သို့သောလှည့်ပတ်ရုံပုံငွေထူထောင်ပေး သောအစီအစဉ်များရှိ ခြင်း	ချက်များအားလုံးပံ့ပိုးရန် ဘတ်ဂျက်အခက်အခဲရှိခြင်း	မြူရေးသင်တန်းသားမွေးထုတ်ခြင်း • တိမွေးကုဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်၍ ကာကွယ်ဆေးများစနစ်တကျ ပုံမှန်ထိုးနှံခြင်း • မွေးမြူရေးချေးငွေရှိရန်ဌာနဆိုင်ရာများအပါအဝင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	ပတ်သတ်၍ စနစ်တကျအမြင်ဖွင့်သင်တန်းများပေး ခြင်း • ဒေသခံမွေးမြူရေးလုပ်သားများပြစုပျိုးထောင်မွေးထုတ်ခြင်း • မွေးမြူရေးချေးငွေရှိရန် ဌာနဆိုင်ရာများအပါအဝင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
<u>ရေလုပ်ငန်း</u> • ငါး၊ပုဇွန်ဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းတွင်အကျိုးအမြတ်လျော့နည်းလာခြင်း	• တခြားဒေသမှငါးဖမ်းသူများငါးဖမ်းဥပဒေမလိုက်နာဘဲကျမ်းလေ့ကြီးများအသုံးပြုကာငါး၊ပုဇွန်များအလွန်အကျွံဖမ်းဆီးခြင်း • ငါးဖမ်းဥပဒေမလိုက်နာမှုများကိုထိရောက်စွာအရေးယူသည့်အလေ့အထအားနည်းခြင်း၊	• ငါး၊ပုဇွန်ဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းသည်ကျေးရွာ၏အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဖြစ်သောကြောင့်ကျေးရွာသားများစိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း • ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနမှ ကမ်းနီးကမ်းဝေးငါးဖမ်းခြင်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်ခြင်း၊	• ကိုယ်ထူကိုယ်ထဆိပ်ကမ်းတိုးချဲ့ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက်ကျေးရွာရံပုံငွေမရှိခြင်း • စက်ယန္တယားအကူအညီ များရယူရန် မလွယ်ကူခြင်း၊ • ငါး၊ပုဇွန်ဖမ်းဆီးခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေလိုက်နာမှုရှိရန်အတွက် အစိုးရဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်း	• ဆိပ်ကမ်းတိုးချဲ့ပြုပြင်ခြင်းအစီအစဉ် • မြို့နယ်ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း • ကမ်းနီးကမ်းဝေးငါး၊ပုဇွန်ဖမ်းဆီးခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေနှင့် ပတ်သက်သည့် ဆွေးနွေးပွဲ များ	• ငါး၊ပုဇွန်ဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းတွင်အကျိုးအမြတ်မြင့်မားစေရေး • မြို့နယ်ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း • ကမ်းနီးကမ်းဝေးငါး ဖမ်းဥပဒေလိုက်နာရေးလူထုဆွေးနွေးပွဲများ	

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်	မှတ်ချက်
<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u> • ရွာရှိအိမ်တိုင်းတွင်ယင်လုံအိမ်သာအသုံးမပြုခြင်း	• အချို့အိမ်များတွင်ယင်လုံအိမ်သာမသုံးသောအလေ့အကျင့်မရှိခြင်း • နွေရာသီတွင်သုံးရေမလုံလောက်ခြင်း • ကျန်းမာရေး အသိပညာနည်းပါးခြင်း	• မြို့နယ် ကျန်းမာရေးဌာနသည် အိမ်တိုင်းယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲရေစီမံချက်များချမှတ်ဆောင်ရွက်နေ ခြင်း • ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနမှကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အောက်ခြေအထိကွင်းဆင်းကာအရှိန်အဟုန်ဖြင့်ဆောင်ရွက်နေခြင်း	• ကျန်းမာရေးကဏ္ဍမြှင့်တင်ရန် သီးခြားဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်းမရှိသေးခြင်း • တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေးနှင့်ဆိုင်သောအမူအကျင့်များပြောင်းလဲရန်ခက် ခဲခြင်း • တစ်ချို့အိမ်များသည် ဆင်းရဲလွန်းသော ကြောင့်တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေးကိုဂရုမစိုက်နိုင်ခြင်း • ပင်လယ်ကမ်းစပ်ကျေးရွာဖြစ်သောကြောင့် ကမ်းစပ်တွင်အလွယ်တကူမစင်စွန့်လေ့ရှိခြင်း	• ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးအမြင်ဖွင့်သင်တန်းများရယူခြင်း • အိမ်တိုင်းယင်လုံအိမ်သာအသုံးပြုရန် ကြီးကြပ်ဆောင် ရွက်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့ စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း	• အိမ်တိုင်းယင်လုံအိမ်သာအသုံးပြုရေးအစီ အစဉ်၊ – ယင်လုံအိမ်သာဆောက်လုပ်အသုံးပြုရန် ကြီးကြပ် ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့ စည်းခြင်း – ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးအမြင်ဖွင့် သင်တန်းများပေးခြင်း – ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းမှစနစ်တကျ ကြီးကြပ် စစ်ဆေးရေးအစီအစဉ်များ	
<u>ကျေးရွာတွင်ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့ များပြည့်စုံမှုမရှိခြင်း</u>	• ကျေးရွာတွင်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းသုံးအထောက်အပံ့ပစ္စည်းများပြည့်စုံမှုမရှိ ခြင်း • မြို့နယ်သို့တင်ပြသော်လည်းယနေ့အချိန်အထိအကောင်အထည်မ	• ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန၊ကျန်းမာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း • ကျေးရွာတွင် တာဝန်ကျသောသားဖွားဆရာမညှိနိုင်း၍ကိုယ်ထူကိုယ်ထ	• ကျေးရွာသားများတွင်ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတိုးတက်ရေးအတွက်တစိုက်မတ်မတ်ဦးဆောင်မည့်သူမရှိခြင်း • ကျေးရွာသားများတွင်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သောအတွေ့အကြုံ	• ကျေးရွာ ကျန်းမာရေးအထောက်အကူပြုကော်မီတီဖွဲ့စည်းဆောင် ရွက်နိုင်ခြင်း • မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း	• ကျေးရွာတွင်ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များပြည့်စုံစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း • မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်	မှတ်ချက်
	ဖော်နိုင်သေးခြင်း	ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း	နည်းပါခြင်း		• ကျေးရွာတွင်ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များပြည့်စေရေးဆောင်ရွက်ခြင်း	
<u>ပညာရေး</u> • မူလတန်းကျောင်းဆောင်အိုမင်းနေခြင်းနှင့်ပညာရေးနိမ့်ပါးနေခြင်း	• စာသင်ကျောင်းမှာ (၁၉၉၀)ခုနှစ်ကတည်းက ဆောက်လုပ်ခဲ့သောကြောင့် အိုမင်းနေခြင်း • အလျား ၂၄ပေ၊ အနံ ၁၆ပေ၊အမြင့် ၁၂ပေရှိသောပျဉ်ခင်း၊ပျဉ်ကာ၊သွပ်မိုးအဆောက်အဦးမှာစံချိန်မမှီခြင်း၊ • ကျောင်းသုံးပရိဘောဂပစ္စည်း ပြည့်စုံမှုမရှိခြင်း	• အစိုးရပညာရေးဌာနမှကျေးရွာစာသင်ကျောင်းများကိုပံ့ပိုးပေးသောအစီအစဉ်များရှိနေခြင်း • ကျောင်းကော်မတီဖွဲ့စည်းပြီးဖြစ်ခြင်း၊	• ပညာရေးဌာနသည်မြို့နယ်အတွင်း၊ကျေးရွာအားလုံးရှိကျောင်းများအားလုံးသို့လိုအပ်ချက်များပံ့ပိုးရန် ဘတ်ဂျက်အခက်အခဲရှိခြင်း • ကျောင်းကော်မတီတွင်ရံပုံငွေမရှိခြင်း၊	• အစိုးရပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ • ကျောင်းကော်မတီမှဦးဆောင်၍ရံပုံငွေတိုးပွားရေးအစီအစဉ်များချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း	• မူလတန်းပညာရေးမြင့်မားစေရေး • ကျောင်းကော်မတီမှဦးဆောင်၍ရံပုံငွေတိုးပွားရေးအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း • အစိုးရပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ • စာသင်ကျောင်းဆောင်ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း	
<u>လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစား</u> လူငယ်များတွင်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာများအားနည်းနေခြင်း	• နည်းပညာဗဟုသုတတိုးပွားစေသောသင်တန်းများနှင့်အလှမ်းကွာဝေးနေခြင်း • အင်တာနက်လူမှုကွန်ယက်များနှင့်လက်လှမ်းမမီခြင်း	• လူငယ်များဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်တက်ကြွစွာ ပါဝင်လေ့ရှိခြင်း • လူငယ်အများစုစာတတ်မြောက်မှုရှိခြင်း	• ကျေးရွာတွင်လူငယ်များဗဟုသုတများဖွင့်ဖြိုးရေးအတွက် တိကျသော အစီအစဉ်များချမှတ် မထားခြင်း၊ • ဌာနဆိုင်ရာ၊အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်း	• လူငယ်များနည်းပညာဗဟုသုတတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အစီအစဉ်များချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း • အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်	• ကျေရွာစာကြည့်တိုက်အကောင်အအထည်ဖော်ခြင်းအစီအစဉ် • အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း၊ • အသက်မွေးဝမ်း	

ပြဿနာ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်း	အထောက်အကူဖြစ်စေသည့်အချက်	အဟန့်အတား	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	အဆိုပြုစီမံချက်	မှတ်ချက်
	• တယ်လီဖုန်းလိုင်းများမကောင်းမွန်ခြင်း			ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊	ကျောင်းသင်တန်းများကျင်းပခြင်း	
<u>ကျေးရွာလျှပ်မီးလင်းရေး</u> • (၂၄)နာရီအချိန်ပြည့်လျှပ်စစ်မီးမသုံးစွဲ နိုင်ခြင်း	• မီးစက်ဖြင့်လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလုပ်ငန်းမှာရေတိုအတွက်သာရည်ရွယ်ချက်ထားခြင်း၊ • မီးစက်ဖြင့်လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရသည့်အတွက် (၂၄)နာရီ အချိန်ပြည့် မီးပေးနိုင်ရန် အကန့်အသတ်များစွာရှိခြင်း	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ စီမံကိန်းကျေးရွာများ မီးလင်းရေးဆောင်ရွက်နေသည့်အစီအစဉ်များရှိခြင်း၊ • အိမ်ခြေ(၆၀) အိမ်သည် မီးကြိုးများ၊မီးချောင်းများဝယ်ယူ ပြီးဖြစ်ခြင်း • မာန်အောင်မြို့နှင့်(၁၀)ကီလိုမီတာသာဝေးကွာခြင်း	• ပင်မဓာတ်အားလိုင်းမှကိုယ်ထူကိုယ်ထလျှပ် စစ်မီးလင်းရေးဆောင်ရွက်ရန်အကုန်အကျများလွန်းခြင်း၊ • ကျေးလက်ဦးစီးဌာန မှ စီမံကိန်းကျေးရွာများအားလုံးမီးလင်းရေး ဆောင်ရွက်ရန် ဘတ်ဂျက်များစွာလိုခြင်း၊	• ကျေးရွာမီးလင်းရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်း • ကျေးလက်ဖွင့်ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ • ကျေးရွာမှထည့်ဝင်ရမည့်ပစ္စည်း၊ငွေကြေးများ အတွက်အစီအစဉ်များချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	• (၂၄)နာရီ အချိန်ပြည့်လျှပ်စစ်မီးရရှိရေးအစီအစဉ် • မီးလင်းရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း • ကျေးလက်ဖွင့်ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်လျှပ်စစ်ဌာနများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ • (၂၄)နာရီမီးလင်းရေးအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာန

ကိုးကားစာရင်း

၁။ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊ မေ၊

၂။ ဂွမြို့နယ်၊ ပုန်းညှက်ကျေးရွာတွင် ၂၀၁၅ သြဂုတ်လတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှ မှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ကျေးရွာဆိုင်ရာ ရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်

စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာ (သို့) စီမံချက်အကြောင်းအရာ (Project profile)

ကျေးရွာ - ကျေးရွာအုပ်စု - မြို့နယ် - တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ် -
စီမံကိန်းအမည် -
စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် (သို့) လက်ရှိအခြေအနေ
စီမံကိန်းရည်ရွယ်ချက်(လက်ရှိအခြေအနေအား ပိုကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ဆန္ဒဖော်ပြရန်)
မျှော်မှန်းအကျိုးရလဒ် (လက်ငင်းရည်ရွယ်ချက် ရောက်ရှိပြီးနောက် ထပ်ဆင့်ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူး များ)
စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်ဖော်ပြခြင်း (ဘာလုပ်မည်၊ ဘယ်လောက် ပမာဏလုပ်ရမည်)
စီမံကိန်း ကုန်ကျစရိတ်ထည့်ဝင်မှု

ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (ကျပ်)	ထည့်ဝင်မည့် အစီအစဉ်
• .....(ငွေသား) • .....(ငွေသား) • .....(ပစ္စည်း/လုပ်အား) •	• ကျေးလက်ဦးစီး • ကျေးရွာ • ကျေးရွာ •

အကျိုးခံစားသူဦးရေ	လူဦးရေ			ဆင်းရဲချမ်းသာမှု အဆင့်အတန်း (အိမ်ခြေ)				
	ကျား	မ	ပေါင်း	၁	၂	၃	၄	ပေါင်း
ကျေးရွာအဆင့်								
အကျိုးခံစားမည့် ဦးရေ								
မှတ်ချက်။ ချောင်လည်အဆင့် –၁၊ အလယ်အလတ်အဆင့် – ၂၊ ဆင်းရဲ – ၃၊ အလွန်ဆင်းရဲ – ၄								

စီမံချက် အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

(၁) တာဝန်ယူအကောင်အထည်ဖော်မည့် အဖွဲ့အစည်း(များ)၊ အကောင်ထည်ဖော်မည့်စနစ် (ကော်မတီကိုယ်တိုင်၊ ကန်ထရိုက်ငှား)
(၂) စီမံကိန်းစတင်မည့် အချိန် ခန့်မှန်း
(၃) စီမံကိန်းပြီးစီးမည့်အချိန်
(၄) ကျေးရွာထည့်ဝင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်
(၅) လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေး၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ